

SAVAINIS LAIKRAŠTIS
"LIETUVA"
Išleista kas penktą dieną, Chicago, Illinois.
Prenumerata suvienijusioje Valstyje, Kanadoje
ir Meksikoje..... \$2.00 metams
Kitoje vietoje..... \$3.00
Prenumerata turi būti apmokėta iš viršaus. Metas prenumerat
skaitoti nuo dienos išėjimo laikraščio, ne nuo mėn
pradžios. Apie prenumeratą ir kitus reikalingus
reikalingus adresuokite: A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"LIETUVA"
Published every Friday at Chicago, Ill.
Subscription in the United States, Canada and
Mexico..... \$2.00 a year
Subscription to Foreign countries..... \$3.00 a year
Advertising rates on application.
Address all communications to:
A. OLSZEWSKI,
924 33-rd Street, Station 60, CHICAGO, ILL.

Nr. 10 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 9 d. Kovo (March.) 1906 m. ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER. Metas XV

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revolucija Maskolijoje.

Caras išleido jau manifestą, kuriame paskiria laiką rinkimo atstovų į garsią Wittės užmąstytą, viešpatystės dūmą: rinkimai 28-je vidurinėse gubernijose turi atsibuti 8 d. balandžio, 17 kitų gubernijų — 27 d. balandžio, o dviejose — 3 d. gegužės. Paminėtos tik 47 gubernijos, taigi ne visos. Kokios gubernijos nuo rinkimo atstovų išskirtos, caro manifeste nepaminėta, bent apie tai nėra žinių atėjusiųjų ir užrubežius telegramuose.

Randui tarnaujanti maskoliški laikraščiai stengiasi įkalbėti, kad net socialistai ir kitoki revoliucionieriai, pamatę, kad rinkimo negali sulaukyti, liūdesi boikoto. Todėl galima, buk, laukti, kad visoj Maskolijoje greitai nusiramys, vietoj kelti riaušes, žmonės griebis rinkimų. Ar taip bus iš tikro, tą neužilgio pamatysime. Savo pranešimuose, vienok, kaip iki šiol, randui tarnaujanti laikraščiai ne kartą jau apsiriko, jie gal apsirikti ir dabar.

Kas išpuls iš rinkimų, kokia bus ta maskoliškoji duma, pirm laiko sunku įspėti. Rando šalininkai tiki, kad bent nuo ukininkų į dūmą pateks atstovai rando šalininkai. Peterburgo gubernijos priešrinkimuose ukininkai veik visur išrinko valstiečių viršininkus, o tie, kaip žinome, yra paviečių viršininkų įstatytai rando įnagiais. Bet kas atsitiko Peterburgo gubernijos, to gali nebūti kitose gubernijose, kur ukininkai protiškaugėčiau pasikėlė.

Kad Lietuvoj, jeigu ištikro paskirtame laike atsibus rinkimai, žmonės nerinks paviečių viršininkų įnagių, rodo geriausiai paskutiniai atsitikimai. Juk Lietuvoj ir Lenkijoje, teipgi daugelyj vietų Mazrusijoje, pats ukininkai išvaikė savo paviečių viršininkų įstatytus valstiečių perdėtinius ir jų vietoj išrinko naujus ne rando įnagių. Tas gal but ir tulose tikros Maskolijos gubernijose, kur žmonės protiškaugėčiau pasikėlė.

Nors gubernatoriams ir apskritai administratoriams uždrausta kokių nors būdu kištis į rinkimą atstovų, stabdyti laisvę balsavimų, versti žmones balsuoti už randui malonias ypatas, bet nėra abejonės, kad caro tarnai, visokiais daleistais ir nedaleistais budais stengsis, kad į dūmą patektų kuodangiausiai reaktijos garbintojai. Juk, senygi tiesų, ir į valstiečių rinkimus administratoriai ir policija neturi tiesos kištis, o vienok, jie kišasi ir į valstiečių rinkimus patenka tik tokios ypatos, kokios patinka paviečių viršininkams; nors žmonės išrenka kartais, prieš valdininkų norą, sumanius, tvirtų nuomonių vyrus, tai tokių gubernatorių neužtvirtina. Kaip iki šiol, tiesos žmonių yra tik ant popieros, bet tas tiesas ant kiekvieno žingsnio lauko administratorių tarnai. Jie, ir renkant atstovus į viešpatystės dūmą, neišsivadės tos pačios metodos, be kokios ne-

apsiejo per gentkarčių eiles: prie ko žmogus pripranta, koki įnagi vartoja per metų eiles, to ir griebiasi prie kiekvienos progos. Ne be pamato patarė sako, jog pripratimas yra antru prigimtu budu, kurio žmogui nelengva išsivadėti. Kad administratoriai nesikištų į rinkimus, kad ji nelaužytų žmonių tiesų, nepakanka caro manifestų, bet reikia vietoj senų, sudemoralizuotų, negalinčių atskirti teisybės nuo neteisybės biurokratų, pastatyti kitus dar nesudemoralizuotus priežiūrotojus. Kitaip ir iš liberaliskiausių carų manifestų žmonės naudos nesulauks, kadangi biurokratai visą manifestų liberaliskumą įnieks pavars. Juk jeigu administratoriai lauko caro prisakymus ir žmonės pasiskundžia, pats caras, veik višada, pritaria ne besiskundžiantiems žmonėms, bet lauzantiems tiesas savo tarnams biurokratams. Tėp buvo Maskolijoje visada, tėp bus, be abejonės, ir dabar, tėp trauksis tol, kol žmonės nesusvaldys biurokrtiją.

Caras savo manifestuose pripažino laisvę sąužinės, laisvę žodžio, laisvę susirinkimų, o kas iš to liko? Gubernatoriai liepė kareiviams šaudyti į beginklius susirinkusius apkalbėti svarbius reikalus žmones; gubernatoriai stengiasi aprubežiuoti laisvę tikėjimo. Kokia dabar laisvė žodžio, geriausiai rodo, be sūdo, uždaromi policijos, drąsesnys laikraščiai.

Ar gi reikia todėl stebėtis, jeigu socialistai, žinodami administracijos darbus, nepritaria Wittės dūmai. Nors rando laikraščiai stengiasi įkalbėti, kad net socialistai liūdesi boikotavimo dūmos, bet, ištikro, ne tėp yra. Žydų Bundas išleido vėl atsisaukimus, kuriuose atkalbinėja žmones nuo dalyvavimo rinkimuose. Žydų paviečiai, be abejonės, seks ir kitų tautų revoliucijinės partijos. Kas išpuls, todėl, iš rinkimų, dabar negalima įspėti. Jeigu dūma susidės iš liberaliskėsių, iškmingėsių, teisingėsių, mylinčių savo kraštą ypatų, ji galės šiek tiek nuraminti Maskoliją; bet jeigu į ją pateks daugiau rando įnagių, žmonių padėjimas Maskolijoje nepasigerys, biurokratija jau su dūmos pritarimu stengsis valdymo būdą nukreipti į senas vėžes, visas pasilikti, kaip buvo iki šiol.

Vargas didelis pasiekė Maskolijos kaimiečius. Jie siūnčia deputatijas pas Wittę, meldami daugiau žemės, nes ant mažų sklypelių išmisti negal. O, tuom tarpu, rando ir caro savasčia yra šimtai milijonų dešiatinų žemės. Yra Maskolijoje didieji turinti daugiau žemės negu visas plotas Belgijos arba kitų vakarinės Europos mažesnių viešpatystių. Wittė, vienok, vien tušiais pažadėjimais stengėsi prašandus pagelbos kaimiečius nuraminti.

Kaimiečių užtarėjai, pažįstanti jų vargingą padėjimą, tikėjo, kad dienoje sukaktuvių paluosavimo ukininkų nuo baudžiavos caras pasirūpys apie pagerinimą kaimie-

čių buvio. Diena ta, vienok, perėjo ir caras aplegarandis kaimiečius neatsimins. Galima, todėl, manyti, kad jeigu dar daugelyj Maskolijos kraštų tamsūs kaimiečiai laiko carą už savo geradėją, tai ateis laikas, kad ir jie susipras, vargas ir jiems atidarys akis. Tasyk kaimiečiai bus tokiais jau rando priešais, kokiais šiandien yra miestų darbininkai. Ir tie juk dar neseniai buvo rando šalininkais, ne syki jie musė keliančius prieš rando demonstratijas augštesnių mokyklų studentus. O šiandien kas yra? Jau šiandien darbininkai einą visur išvien su studentais. Vargas ir bada atidarė darbininkams akis, jie šiandien jau, turbūt, nebus rando ir caro valdžios garbintojai. Einanti išvien kaimiečiai ir darbininkai gali lengvai išversti caro sostą ir išaikinti biurokratų savalią.

Maskolija įtiesko paskolos užrubežiuose, bet, turbūt, pinigų negaus. Veik visi Prancuzijos laikraščiai kalbina neskolinti daugiau pinigų, kol valdžia Maskolijoje nebus žmonių rankose, kadangi paskolinti pinigai bus apverstai ant karės rando su laisvės įieskančiais. Neskolys pinigų nė Vokietija, kadangi tautos atstovai galėtų neprimti caro rando užtrauktos skolos.

Randas giriasi, kad pasiekė latvių ir Gruzijos jau beveik suvaldė, pasikėlėliai atiduoda ginklus. Privatiškos, vienok, žinios skamba kitaip. Caro jenerolai, rods, norėdami nugazdinti sukilusius žmones, griebiasi kuo didžiausio žiaurumo, kokio nedrįsta griebtiesi nė vienas civilizuoto krašto randas, degina kaimus, karia nekaltus žmones, bet su tuom negali nuraminti sukilusių žmonių. Kaip tik naikinanti ir baubianti kaltus ir nekaltus žmones kariumenė pasitraukia iš kokio krašto, žmonės vėl pasikelia. Atėjus kariumenei, rods, atiduoda ginklus, bet, turbūt, vien senus nekam netinkančius, geresnius pasilaiko.

5 d. kovo, aut susirinkimo komiteto partijos popo Gapono Peterburge, kilo apkaltnimai, buk popas Gapon parsiadavė ir emė pinigų nuo padėjimas Maskolijoje nepasigerys, biurokratija jau su dūmos pritarimu stengsis valdymo būdą nukreipti į senas vėžes, visas pasilikti, kaip buvo iki šiol.

Vargas didelis pasiekė Maskolijos kaimiečius. Jie siūnčia deputatijas pas Wittę, meldami daugiau žemės, nes ant mažų sklypelių išmisti negal. O, tuom tarpu, rando ir caro savasčia yra šimtai milijonų dešiatinų žemės. Yra Maskolijoje didieji turinti daugiau žemės negu visas plotas Belgijos arba kitų vakarinės Europos mažesnių viešpatystių. Wittė, vienok, vien tušiais pažadėjimais stengėsi prašandus pagelbos kaimiečius nuraminti.

Kaimiečių užtarėjai, pažįstanti jų vargingą padėjimą, tikėjo, kad dienoje sukaktuvių paluosavimo ukininkų nuo baudžiavos caras pasirūpys apie pagerinimą kaimie-

delegatas užmanė, kad svarbiausias klausimas, taigi klausimas organizavimo policijos, butų pirma perkurtas negu menkesnis klausimas organizavimo terptautiško banko. Vokietija ir Austrija priešinosi, bet visi kitų viešpatystių delegatai pritarė Anglijos, susitarusios su Prancuzija, užmąnymui. Toks didesnis delegatų pritarimas Prancuzijos siekiams gali Vokietiją padaryti nuolankesne.

Maskoliški delegatai užmanė, kod klausymas užlaikymo tvarkos parubežiniuose Morokko kraštuose butų pavestats Prancuzijai ir Ispanijai; taigi maskoliški delegatai užmanė tą, ko reikalauja Prancuzija. Klausymas tas, viešok, nebuvo dar perkurtas, kadangi vokietieji delegatai teisinosi, jog tokio užmanymo nesitikėjo, todėl turi laukti nue savo rando instruktijų.

Prancuzijoje laukosi Anglijos karalius. Gyventojai svečią priėmė labai širdingai. Angliški ir prancuziški laikraščiai kalbina abiejų kraštų rands prie dar didesnio susidrangavimo. Tuli Londono laikraščiai mano, jog neužilgio susitvers tvirtas ryšis iš Prancuzijos Anglijos ir Japonijos, kuris nereikalaus bijotiesi nė jokio priešo.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus

Už štraiką, prisakius vidaus ministeriui, Vilniaus apskritįjį prašalino nuo vietų 203 pašto urėdinkus ir 76 paštillijonus.

Vilniaus mokslineio apskritieio viršininkas išsiuntinėjo direktoriams liaudies mokyklų Kauno gubernijoje pašalinimą, kad mokyklose tik žemesnietjie mokiniojai gali buti lietuviai, visi gi mokyklų užveizėtojai, taigi vyresniejie mokiniojai, gali buti vien maskoliai stačiatikiai.

16 d. vasario iš Vilniaus miesto lombardo, nesugauti vagiliai pavogė deimantinių ir auksinių daiktų už 100000 rubl. Suareštavo lombardo sargą, kadangi tą naktį, kada papildyta vagysta, jis lombardo krautuvėj nenakvojo.

14 d. vasario, į spaustuvą Rommo, Vilniuje, kur spaudina žydišką laikraštį „Der Wecker“, atsidavė policija ir sukonfiskavo atspausčius jau numerius laikraščio ir uždraudė ant toliau jį išleidi. Tuom tarpu, vienok, policija be sūdo negali laikraščių uždaryti.

Gavome žinią, kad išeinantis Vilniuje laikraštis „Lietuvos Ukininkas“ likosi valdžiu uždarytas. Ar žinia teisinga, dar tikrai nežinome.

Užpuolimai ant policijos Vilniuje pasitaiko vis tankiau. Ant Zaametinės gatvės 5 d. vasario likosi užmūštas policistas, o nuo kito atėmė ginklus. Užpuolinkų nesugavo. Čia teipgi pašovė policijos oficerą Lipinskį.

30 d. sausio paleido iš Vilniaus kalėjimo dr. A. Vileišius.

Iš Latvijos.

Caro jenerolai Latvijoje elgiasi kur kas blačiau negu

laikė karės priešų krašte. Leorne išdegino ukas Birnbaumio, Strupausio, Kalnino, Pupurino. Sušaudė sunų Birnbaumio ir Barinski. Brauto valstieje kazokai su kandišais plakė visus valstiečius viršininkus ir sūdo sanarius. Kariumenės oficerams suteikė surašą ypatų, kurias reikia sušaudyti, bet pasisekė pagauti tik vieną. Jaunėno valstieje sudegino ukas: Vaki, Tunči, Durvenų, Brendes ir daug kitų. Užplakė 40 ypatų, o dvi sušaudė. Prekulne sušaudė 10 ypatų. Fetelne sušaudė šešias ypatus. Remershofe sušaudė 3 ukininkus, tiekiau Zegewolde. Kazenhofe sušaudė du ukininkus, o labai daug užplakė. Zerbene sušaudė keklus ypatus, o daug daugiau užplakė kazokai. Talkove pakorė revoliucionierių Tenaolsoną, o 8 užplakė. Tikelio valstieje kazokai išdegino daug želių kaimų ir stačiatikišką mokyklą, protestonišką palikų, matyt kazokų oficerui pastorius davė gerą kyšį.

Rygoj, į redakciją latviško laikraščio „Deenas Apakata“ atėjo policija ir apreiškė, jog tolesnis laikraščio išleidimas yra uždraustas. Iš Planleno apskritieio išbėgiojo visi mokiniojai, teip liuteronai, kaip ir stačiatikiai, todėl mokyklas atsiėjo uždaryti.

Kohenhausene į vieną savaitę sušaudė apie 30 latvių. Už ką juos sušaudė, niekas nežino, be abejonės mažiau siai tą žino kvaili caro jenerolai, kurie nekaltus žmones be sūdo liepė sušaudyti.

Rygoj, Latvių draugstėj, policija padarė kratą ir kaip užtikrina, rado daug vieokių raštų. Suareštavo visus draugstėsi viršininkus. Vidaus ministeris savo valia, prisakė uždaryti išeinantįjį Rygoj latvišką laikraštį „Jauna Deenas“.

Jenerolas Schiff likosi prašalintas iš kariumenės už tai, kad, ant prisakymo jenerolo Orlovo, atsisakė sušaudyti simtus revoliucionierių.

Rygoj ir aplinkinėse sūnta caro jenerolai. Randui tarnaujantis reakcionieriškas maskoliškas laikraštis „Novoje Vremia“ užtikrina, kad Walke jenerolas Orlov prisakė sušaudyti du darbininkų tik už tai, kad, girti budami, paprašė patrolei kareivių duoti jiems karabirus. Rygoj likosi uždarytas literatų klubas. Aplinkinėse Rygos, be jokio tyrinėjimo, sušaudė daug darbininkų.

Valdžios užtikrina, kad Latvių pasikėlimą suvaldė, bet privatiškos žinios užtikrina, kad pasitraukus kariumenėi iš kokio krašto, čia latviai vėl sukyla ir atkėrsia priliankius randai vokiečiams. Taigi apie nuraminimą Latvijos negal but nė kalbos.

Iš Rygos.

(Ištrauka iš laiško, prisiųsto A. Sk.).

29 d. sausio išrodė Rygoj kaipi šventadienis: visos krautuvės buvo uždarytos, tramvajai ir kareivos nevairavo, o žmonių ant gatvių teipgi labai mažai tebuvo. Neuzilgio, iš ryto, pasirodė

ant gatvių kareiviai su armotomis ir paliepė visas krautuvės atidaryti. Krautuvinė, kai paklausė ir atidarė, bet daugumas tuojau vėl uždarė. 10 val. pasirodė ant dangaus saulė raudona, kaipi degantis ritynis, ir kai kurie drąsoliai, praeidami pro oficerus, užklauso jų, kodėl jie į saulę nešauja, juk ji ir raudona! Neuzilgio armotos nuo gatvių prapuolė; vaikščiojo vienur-kitur kareivių pulkai. 26 d. sausio praėjo ramiai, nors teipgi tapo keli žmonės nušauti, bet tas pas mus nenauijiena, kadangi čia kasdien po du, tris ar daugiau nušauja; labiausiai krinta iš policijos tarpo. Policijos ant priemiesčių visai nematyti, tik kaip kur pačiamieste stovi po 4-5. 3 d. vasario tapo visa Rygos inteligentija baisiai kareivių barjškumu užgauta. Rygoj gyveno didis latvių patrijotas Augustas Dombrovskis. Šitas žmogelis buvo visoj aplinkėj pagarsėjęs savo labdariniais darbais; jis ant kiekvieno reikalo negailavo pinigų, sėpė, kur tik galėjo. Mylgravė įsteigė blaivystės drstę ir pastatė namą už 100000 rublių; bet, ten pat pastatė ir mokyklą neturtėlių vaikams. Dombrovskio fabrike darbininkai niekada neštraikavo — ko reikalavo, viską gavo. Vokiečiams ir maskoliams, žinoma, toki A. Dombrovskio darbai nepatiko, užtai 3 d. vasario užsūndė ant jo kareivius, apkaltdami jį, buk jis einas priešais valdžią. Kareiviai iškretė Dombrovskio gyvenimą: mokyklą ir Blaivystės drstės namą (drstės vardas „Seemelblahoma“) ir visus tris uždegė. Patį Dombrovskį pririšo prie medžio sušaudymui. Pririšo jį tokiaime atstume, kad galėtų savo namus degant matyti. Tada priejo prie pririšto žmogaus kareivių viršininkas ir tarė velnišku išjuokimu: „žiurė! kaip tavo blogieji darbai prieš carą gražiai dega!“ Degant namams, bėgiojo visi Rygos advokatai prie gubernatoriaus ir komendanto, prašydami, kad nešaudytų be teismo Dombrovskį. Iš pradžių gubernatorių neprisileido, bet kada trys vokiečiai prie prašymo prisidėjo, tada prisileido gubernatorių ir pašėmęs gerą kyšį, paliepė Dombrovskį nešaudyti. Baigiant kareivius sienoms degti, sustatė kareivių viršininkas kareivius į eilę, Dombrovskio sušaudymui. Tame akimirsnėj atsisėjo prie Dombrovskio jo trys sūnus, kurie, paklausūs oficerui, ko jie nori, atakė: „jeigu tu trokšti žmogaus kraujo, tai sušaudyk mus, bet tėvą uždengiam savo krutinėmis ir jo neleisime sušaudyti!“ Besitęsant oficerui su sūnais, parėjo ir paliepinas D. nesušaudyti. Dombrovskį tuojau paleido, bet jau netinkantį gyvenimui. Nuo baisios reidykos susimaisė jam protas ir vakare ligonbuty pasimirė! (Mat koki dalykai dedasi „civilizuotuose“ kraštuose dvidešimto šimtmečio Rd.). Senelis buvo 60 metų, palikė tris sūnus ir dukterį; sudeginę kareiviai „Seemelblahomą“, ejo deginti Dombrovskio fabriką, bet pasakius keliems vokiečiams, kad čia jų kapitalas, nedegino. Tada pradėjo fabriką darbininkus areštuoti; svetimatius paleido. Kilo kova tarpe darbininkų ir kareivių. 4 darbininkai likosi ant vietos užmušti, o kiek vėliau mirė, nežinau. — 6 d. vasario kareiviai sudegino blaivystės drstės „Auseklis“ namą ir, sako, kad dar daugiau degins. Mat tokiuose namuose labai nusideda carui: susirinkę negeriai, nepaleistuvianija, turi visokių skaitymų, laivnasi dainuoti, teatrus lošti, o tas, žinoma, yra didelin praskaltimui prieš carą.

Jenerolas Orlov apreiškė, kad greit ateisias iš sočiųjų į Rygą ir pradėsias visą Rygą krėsti, šaudysias kiekvieną, ant gatvės patiktą, žmogų. Musų draugai teipgi neenaudžia. Rodos, kad visas Rygos miestas pavirs į griuvėsių kruvą...

Iš Minsko.

Minske areštuoja be jokios priežasties nužiūrėtas ypatus ypač iš vietinės inteligentijos. Kalėjimai pilni žmonių. Suareštavo be priežasties žinomą gydytoją, dr. Kaminskį. Ant Libavos Romnų geležinkelio prašalino nuo vietų 238 urėdinkus už dalyvavimą straikuose. Pasibaigus vienok štraikui zadėjo nieko nebausti. Lahovkoj, Minsko gubernijoje, po tiltu užliko bombų krautuvė. Rado čia 6 dinamito pripildytas bombas.

Iš Dinaburgo, Vitebsko g.

29 d. sausio Dinaburge likosi peršautas užveizėtojas geležinkelio varotojų, inžinierius Bariajev. Šovėjo nesuėmė. Bariajev pašautas į pilvą.

Caras daleido žmonėms draugoves, bet vietinės valdžios uždaro susitversius vieną po kitai, kitas, tiesiog, išgrauja; darbininkų beržė likosi išvaikyti, politiškus ir profesionališkus klubus išgriovė kazokai. Vieno klubo neisgriovė tik todėl, kad jo biurai buvo namuose jenerollenės. Brieziukų dirbtuvėse Zakso darė kratą, bet nieko nerado. Į vieną savaitę suareštavo Dinaburge su viršum 30 ypatų prigulinių prie apšviestėsių luomų. Policija įsiveržė į skaitykia prekejų pagelbininkų ir sukonfiskavo visas progresyviskesnes knygas ir laikraščius. Skaitykia uždarė ir jos prižiūrėtoją suareštavo, nors visos knygos buvo cenzūros daleistos. Tokia mat dabar laisvė.

Iš Gardino.

29 d. sausio, Volkovisko pavietyj suėmė 2 žydų, nuo kurių atėmė hektografą spaudinimui atsisaukimų ir 18 revolverių.

Iš Baltstogės, Gardino gb.

1 d. vasario Baltstogėj policija užliko paslapta spaustuvą, kurioj spaudinosi socialistiškai-revoliucionieriški raštai. Suareštavo prie to dvi ypati.

Baltstogėj keli jauni vaikinai, suėmė į vežimą, važiuavo per miestą. Jie turėjo bombą. Nuo susitrenkimo, bomba explodavo. Exploduoja trys vaikinai ir vežėjas liko užmušti.

Iš Kauno.

Kauno gubernatorius išleido, maskolišką ir lietuvišką kalbės, atsisakymą su paaiškinimais apie rinkimą ir viešpatystės dūmą. Gubernatorius, savo atsiliepime, kalbina žmones nerinkti savo atstovais žmonių netvirtuomenių, kadangi tokie nemokės apginti žmonių reikalų; nerinkti nedorų, nes toki pasiduos; nerinkti bailių, nes toki nieko nenuveiks.

Kaune, šriubų dirbtuvės brolių Tilmans likosi uždarytos dėl nesutikimų su darbininkais. Minėtos dirbtuvės dirbo 700 darbininkų.

Iš Kupiškio, Kauno gub.

(Ištrauka iš laiško, prisiųsto P. Bl.).

Kupiškio aplinkės gyvenytojai, pamatę, kad jau galima netikusio caro valdžią griauti, griebiasi uždegtomis širdimis už to, ir stengiasi savo pačių rėdą įvesti. Žmonės sudaužė kanceliarijoje visus valdžios daiktus ir caro fotografijas ir išplėšė iš pado kamos 17000 rublių. Vien nelaimė, kad tris sugavo, bėgti be pinigų. Vieną vyrą, A. Služį, rado užmuštą; pas jį rado 5000 rublių; niekas nežino kas jį užmušė. Dabar pačtas neima nė pinigų, nė šep siuntinių, ima vien paprastas gramatas. Monopolius ir dabar tebėra uždarytas. Jau ir mūsų broliai pradeda suprasti, kad reikia dirbti už save, o ne už maskolių valdžią, kuri teip baisiai mūsų nekaltus brolius kankina.

Iš Naumiesčio pav., Suv. gubern.

(Ištrauka iš laiško, prisiųsto A. G.).

Net sunku ant širdies darosi, pamislyjus apie tėvynės Lietuvos vargus. Bliuviški raštinės raštus sudėgino, o po kiek laiko sudėgino ir namą, liko vien kambaras beriošius. Vaitas atsisakė, o raštininkai išbėgiojo. Per kokį laiką nėjo nė pačtas. Per Naujus Metus atvažiavo viršininkas su kazokais ir uždėjo kitą vaitą. Užupių šaltys, o raštininku paskyrė Baltušaitį. Bet neilgai buvo šitie nauji urėdininkai — už poros sanvaidių vėl viską sudėgino. Pas mus priviso didelė dangybė visokių šnipų, o ypač iš žemaičių, kuriuos nuginklavo ir išvaikė. Viršaitis su buriais kareivių atėjo, renka nekaltus mūsų brolius ir kapoja nagaikomis labiau kaip žvėris. Kaip šventųjų gyvenime aprašyta kankynės kankintinių, teip dabar Maskolijos valdžia kankina mūsų nekaltus brolius. Jeigu tik šnipas parodo, kad šis ar tas kuom kaltas, tai ir areštuoja, sukapoja nagaikomis ir vos gyvą neša kalėjiman. Jeigu teip ilgiau nekaltų žmonių kraną valdžios lies, tai sujūdins ir sodiečius. Šioje sanvaidėje (laiškas rašytas 24 d. sausio, Rd.) nušovė žmonai viršaitį, kapojusį barbariškai žmones. Teipgi nušovė Griškabudžio šinkorį Bliurą; gydytojai atsisakė jį gelbėti. Pilviškiuos nušovė kitą šnipą — pradeda pas mus skaudžiai šnipus dauginti. Pas mus yra didelė dangybė nuo valdžios nukentėjusių ir jeigu norėčiau visus surašyti, tai reikėtų laukus popieros prirašyti. (Bašėjas paduoda kelias nukentėjusių pravardes, bet ant siuntėjo prašymo, jų netalpiname. Rd.). Ant mūsų aplinkės jau antrą kartą uždėjo karės stovį ir karės teiomas sprendė mūsų nekaltus, laisvės jėskančius brolius, žudymui. Kalėjimai pilni

prikimšti žmonių, nėra nė vietos, o žmonės žvimbia kaip mūsės, jėskodami laisvės, bet teipgi ir krinta kaip mūsės nuo armočių ir karabinų kulčių ir nuo kazokų nagaikų. Karūmėnė griauja miestų mūrus, o užmuštas skaito tukstančiai. Kita vėl: priviso čia daug plėšikų, kurie žmonėms kelią pastoja ir pinigų atimdinėja. Karūmėnėnė niekas neina, jeigu ir nori kas eiti, tai kiti neleidžia. Nezinome, kas paims galutinai viršų.

Dvi dainų draugijos Lietuvoje.

Lenkai Lietuvoje stovi pirmoj eilėj mūsų priešų. Jie ant mus pyksta teip kaip tas žmogelis, kuriam ištruko aklys darbininkas ir nesiduoda pakinkyti į plėškę. Šaukia ir rodo sėtuvę avių, bet užpakalį turi apinasrį ir rimbą. Jie mūsų prasičiokėjus nuolatai klupdo savo gudriomis intrygomis. Jų toks nuo kelių šimtų metų budas. Lenkai garšus pasaulyje savo intrigomis.

Kaune lietuviai sumanė įsteigti draugiją muzikos ir tautiškų dainų, po vardu „Daina“. Lenkai tuoj subruzdėjo ir sutvėrė Vilniuje „Lutnia“. Ant to dalyko dvarponis Montvila duoda jiems dovanai butą ir 300 rb. pašelpas kas metas. Kauno lietuviai iki šiol da neturi nieko. Taisybė, gavo nuo gubernatoriaus leidimą tverti draugiją ir įtaisyti spektaklių, bet ir čia lenkai užbėgo lietuviams už akių. Padarė bolkotą, patys ant spektaklių nėjo ir kitus atkalbinėjo, teip kad vietoj pelno „Daina“ turėjo apie 40 rb. deficito. Umai norėta daryti kitą spektaklių, bet lenkai padarė agitacijas ir suardė lietuvišką chora.

Vilniuje „Kanklės“ drąsiai eina lenktynėmis su Montvilu „Lutnia“ ir pradeda įgyti gyvybę ir galybę, pinigų jau šiek tiek užsidirba. Vilniuje yra daugiau lietuviškos inteligentijos. Kauniškė gi „Daina“ serga anemija, nes čia menkai inteligentų. Lenkai turtingesni. Butų gerai, kad kas nors pradėjo „Dainą“ sušelpę. Draugijos muzikos ir dainų, tai didelis buomas pakėlimui tautiško susipratimo. Kas pakėlė Čekus, jei ne muzika ir ne dainos?

T. Ž.

Lietuvių Demokratų Partijos apyskaita duota Am. Rev. Selp. Komitetui.

Praeičiai metai buvo labai svarbus Lietuvos gyvenime: jie įnešė Lietuvos gyvenimą revoliuciją. Kokiū būdu tai atsitiko, tame straipsnyje ne vieta šnekėti; kiekvienam čia aišku, jog prasidėjo smarki kova su vyriausybe. Teip ir mes žiūrime. Tam tikslui išleisdome atsisakymą „Išvien į kovą!“ ir įkūrėme „Kovos iždą“, kurį galėtų dėti savo aukas dar gi tie, kurie, prisilaikę nevienodų su mumis pažiūrų, bet prijaucia kovai su tėvynės prisipaudeju. Į šitą „Kovos iždą“ prisuntė praėjusį vasarą 150 dol. ir Amerikoje įsteigtas „Revoliucijos Šelpimo Komitetas“. Dabar metas duoti atskaitą, ką padarėme už tuos pinigus ir kaip juos suvartojome. Pirmiausia padidinome agitacijos darbą sodžiaus. Kadangi agitatorius valdžios bernai pradėjo smarkiai persekioti, tai už 153 rubl. 50 kap. nupirkome ginklų ir paleidome po Lietuvą ginkluotus agitatorius, tada caro bernai nedrįso prie agitatorių prisirišti ir tik iš tolo

su agitatoriais iš revolverių arba iš šaudyklų pyskinties pradėjo. Toks atsitikimas buvo Suvalkų gubernijoje spalio 10-14 d., kada mūsų agitatorių, uždariusių 6 rusų mokyklas, vijosi pristovas su žemsgariu. Iš šaudyklų ir žemsgariu agitatorius ir arkliai. Brauningo revolveris išgelbėjo agitatorių, bet sužeistą arkliu reikėjo palikti. Agitatorius, atsišovinėdamas su žemsgariu, nuėjo per miškus, nelaimingi gi arkliai buvo suareštuoti ir į protokolo pateko po vardu „politiskųjų arklių“. Atsistovėję 15 dienų arešto, tie „politiskieji arkliai“ buvo sugrąžinti savininkui už 15 rublių. Toji pirmoji už Amerikiečių pinigų kelionė apsiėjo Lietuvos Demokratų Partijai pinigais 35 rublius 37 kap. Galų gale mūsų darbą prisavinavo Lietuvos Socijaldemokratų, nors mūsų agitatorių pirmas čia pasirodė ir gerai išpildė pavestą jam darbą. Už pasiliekančius pinigų padaryta įvairias vietas Kauno, Vilniaus ir Suvalkų gub. dar šitos kelionės: (Čia traukiasi įvairių partijų surašas, kur Demokratų Partijos agitatoriai atliko jiems pavestus darbus ir nurodymus ant ko, kur ir kiek išsinešusių pinigų išleista. Tą surašą laikraščiuose taip pat negalima, nes Maskolių valdžia gal pasinaudot. Pasilieka komitetų rankose. — Buvusiojo R. Š. K. pirms. A. Bacevyčia.)

Visur mūsų agitatoriai sakė „pamokslus“ viešai — ant turgaviečių, šale bažnyčių, valčiūose ir po kaimus, žėnėdino politiskąjį susipratimą ir skelbė a u t o n o m i j o s Lietuvai reikalingumą, uždarinėjo monopolius ir rusų mokyklas ir laukian varė mokinčius rusus, parodydami jiems kelią į tikrąją Rusiją, kur tarp sąvųjų galėtų būti žmonėms naudingi; griovė senąją valscijų tvarką, priklausančią žemiečių viršininkams ir kitiems caro bernams ir tos tvarkos vieton įvesdavo naują, priklausančią žmonėms; tuo pačiu laiką agitatoriai kaimiečių tarpą trėrė organizacijas, teipogi gyvu žodžiu, raštais ir savo pavyzdžiu parodė žmoniems caro valdžios boikoto taktiką, dargi nuginkludami kur žemsgarius. Tas boikotas caro bernams baisiai netiko ir jie visokiomis šuntėmis su juo pradėjo kovoti, apšaukdami Lietuvoje aštriąją sargybą ir karo metą, pagaliaus, Kauno gubernijoje tverėsi armočių ir kulkosvaidžių. Klausymas: ar filgam užteks armočių ir kulkosvaidžių pagelbos?

Lietuvos Demokratų Partija. 25. XII. 1905. Didžioji Lietuva.

Iš AMERIKOS.

Maskolijos valdžia stengiasi išgauti Gaidį.

20 d. vasario tapo New Yorko teisme byla Gaidžio perkratinėjama. Maskoliskais konsulus ir jo atstovas apkalta Gaidį, kad šitas, be tarnaudamas Peterburge pas kokį ten Vešnakovą, jam \$4200 pavogęs ir su tais pinigais į Ameriką išdumęs. Vienok tas netiesa. Gaidys yra politiskais pabėgėlis ir iš jo Maskolijos valdžia mano daug pravardžių angštai stovinti urėdininkų, revoliucijos vadovų, išgauti, užtai jį apkalta vagysta. Maskolijos samdyti advokatai negalėjo jokių Gaidį apkaltinti davėdų parodyti, už

tai reikalavo, kad byla būtų ant toliau atidėta, kol davėdai ateis. Kurie jau neva pakeliu. Gaidžio apginėjas, advokatas Rosenthal už protestavimą ir reikalavo G. paleidimo, vienok veltui, nes Amerikos valdžia Maskolijai simpatizuoja. Advokatas Rosenthal darė, kad G. niekada pas Vešnakovą netarnavęs, bet nuo 1897 m. iki 11 d. balandžio, 1898 pas našlę, jenerolo Litinsky, Peterburge tarnavęs. Tada nuo 10 d. spalio, 1899 m. iki 3 d. gegužės, 1904 m. pas jenerolą Filisofen ir nuo 15 d. gegužės pas jenerolą Lamansky ant tarnystos pristojęs, kur iki 26 d. lapkričio, 1905 m. būvo. Jenerolas Lamansky buvo vadovas revoliucionierių ir jo siekiu buvo pertikrinti kariūmenę ir perversi ją ant žmonių pusės. Lamansky buvo susiršime su augščiausiais valdžios urėdininkais ir dvasiškija, kurie troško Romanovų sostą nugriauti. 26 d. lapkričio, darsi žinojęs Lamansky, kad valdžia daug jų paslapčių susekė, išbėgo į užrubežį, į Šveicariją, o savo ištikimam tarnui, Gaidžiui, davė 500 rublių lepdamas Amerikon bėgti. Lamansky gerai žinojo, kad jam prasišalinus, valdžia griebis už Gaidžio ir norės iš jo vardus suokalbininkų išgauti. 27 d. lapkričio išvažiavo G. į Moskavą, prabuvo ten dvi savaitė ir tada išvažiavo Amerikon, kur jį ir sugriebė. Advokatas Rosenthal tikrina, kad visas G. apkaltinimas, tai Maskolijos valdžios melagystė. Ji nori Gaidį užtai į savo nagus išgauti, kad šitas žipo visas suokalbininkų pravardes. Advokatas Rosenthal mano, kad Maskolijos valdžia negalės pristatyti tikrų davėdų, apkaltinančių Gaidį vagysta, bet stengsis jį kitokiais buvais išgauti — apšauks žmogžudžiu. O tas Maskolijos valdžios sekasi padaryti.

Uždraudė nedėliomis teatrus perstatyti.

Iowos valstijos senatas užgys įstatymą, uždraudiantį nedėliomis teatrus perstatyti, nes perstatymas teatrų ardas šventadienių ramumą. Už pervarymą to įstatymo labiausiai dirbo „ilgaskverniai“. Tokie pat ilgaskverniai nori ir Chicagos mieste tokį įstatymą užgirti, nori uždrausti ir balius ir koncertus šventadieniais kelti. Mumsgi rodosi, kad laikymas dievmaldystės, o ypatingai gaudimas varpų, teipgi ardo šventadienio ramumą, neduoda tykia prie Dievo melstis. Tas turėtų būti teipgi uždrausta! — Jie prisiputę „Christaus kraujo“, kurio mums neduoda, turi kasdien sau šventadienius ir ramumą palociuose begyvendami. Nedyvas, kad paskui bankrutija ir bažnyčiose skerdy nes rengia. Jiems negalvoj vargų pasileys ar pasilinksminimas! Jie nori ir šventadienį vargšų verguvs diena padaryti, idant tokiu būdu geriau pinigais iš jo išgautų. Matydami, kad vargšas griebiasi prieš žviesos, prie dailos, nori jau ir tą atimti, jeigu ne gerum, tai po prievart! Ir čionai piktinka Heine's žodžiai: „Nes tiesą gyvenime, nuskaudė, teturi tie, kurie ką nors turi“ (turtlingieji).

Neišmintas.

Senatorius Gallinger įnešė į senatą, kad tas užgirtų padidina algy prezidentui, kabineto sanariams ir „žmonių“ atstovams. Sulyg jo įnešimo prezidento alga turinti išnešti \$75000, vice-pre-

zidento \$15000, kabineto sanarių \$15000, kalbėtojų \$12-000 ir senatorių ir reprezentantų \$7500. Mes gi butumi laimės linksmi, kad bent 5 ar 8 dalį mažiausios algos gautume!

Vėtros.

DENVER, COLO. 1 d. KOVO. Iš čionai praneša, kad tose aplinkinėse labai dideli vėtra siautė. Pasazierinis truks, Cheyenne & Northern geležinkelio, likosi sustabdytas. Susinešimai pertraukti, telegrafų dratai nutraukti. Meno, kad Wyomingo ir Colorado farmeriai nuo vėtros kiek nukęs.

Liudnas likimas.

Dešimts didžiųjų gaudytojų laivai yra ties Point Barrow, šiaurinės Alaskos pakrantės, įsalę. Ant laivų iš viso yra 246 vyrai ir dvi moterys. Maisto beturį laivai mažai, o kadangi jiems jokios pagalbos negalima priduoti, tai gresia jiems bado mirtis.

Ne kiek tesiskyrė nuo Turkijos sultano.

Richmond, Utah pasimirs misijonierius marmonų bažnyčios, Marimer W. Merrill. Merrill buvo 74 metų ir turėjo 9 pačias; 7 pačias da gyvena. Jis paliko 49 sunus ir dukteris, 140 ainių ir keletą ainių-ainių.

Ugnis teatre.

WILLIAMSBURG, PA. Iš pranešties explodavimo gazolinės bačkos, pasidarė teatre, Opera House, laike perstatymo didelės sumšimas. Sumšime tapo 25 ypotos sužeistos, tarp jų kuturios jaunos merginos.

Sniego darganos.

LINCOLN, NEBR. 2 d. KOVO. Iš čia pareina žinios, kad visoje šiaurinėje ir vakarinėje dalyje valstijos Nebraska labai didelės sniego darganos siaučia. Temperatura labai nupulius ir sniego jau apie 6 colius storio.

Bijosi anarchistų.

Italijos karaliaus motina, Margareta, neatvažiuosenti į Ameriką, kaip pirma laikraščiai garsino. Mat ji pabugo anarchistų. Tegul nevažiuoja, mes jos nelaukiame!

Pasisekė pavogti.

FORTH SMITH, ARK. 2 d. KOVO. Čia subankrutijo banka Southern Bank & Trust Co. Banka buvo su \$600000 kapitalo uždėta. Depositai išneša \$80000, o pati banka turi — \$94.80.

Gaisrai.

SALINA, KANS. 1 d. KOVO. Čia dega prėrijos. Ugnis apgriekusi apie 30 kvadratiškų mylių plotą. Nuostolių apskaito ant \$50000. Praneša teipgi, kad du kudiškai tapę ugnies auka, bet patvirtinančių žinių da nėra.

BUFFALO, N. Y. 2 d. KOVO. Čia užgimė gaisras Wheeler'io kaimo jāvų name. Namas ir jāvai sudegė. Nuostolių apskaito ant \$175000.

BRIDGEPORT, CONN. Čia sudegė 27 d. vasario, namas Star Shirt Co. 500 merginų, kurio name dirbo, šelp-teip išsigelbėjo. Daugumas darbininkų labai išsigando, bet, nors ir pasidarė sumšimas, viagi nė viena nesužeista. Viena 42 metų sena moteris teip išsigando, kad negyva ant žemės pargriuvo. Namas priklausė firmai Hutchinson, Pierce & Co. 13 New York. Padaryta nuostolių apskaito ant 75000 dol.

Nelaimės ant geležinkelio.

CHARLESTON, W. VA. 28 d. VASARIO nušovė čia nuo rėlių į rytus važiuojas pasazierinis truks Coal & Coke geležinkelio. 20 ypatoj likosi sužeistos, iš kurių trys, turbut, mirs.

Explozijos.

BIRMINGHAM, ALA. Iš čia praneša, kad anglekastynėse, Little Cahaba Coal Co., Piper, Ala. nuo įvykusios eksplozijos 6 angleksiai užmušti ir dvylika sunkiai sužeisti, kurių daugumas jau pasimirs.

IŠ DARBO LAUKO.

CHICAGO, ILL. Iš pranešties suštraikavimo 20 kurių neteko čia apie 300 merginų ir vyrų darbo. Firmos: Tilt Kenney Shoe Co. ir J. P. Smith Co., kur štraikas užgimė, uždarė savo dirbtuves ant nepaskirto laiko. Iki šiol kurpiai gaudavo po \$3.50 ir \$4.00 ant dienos už 8 val. darbo dieną, dabar jie reikalauja pakėlimo mokėties 50c. ant dienos.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Lietuvių seimas Philadelphiaj.

Vertę darbo paprastai apskaito, sulyg vaisių, kokius jis gali išduoti. Ar teip galima svarstyti ir lietuvių susivaižiamą Philadelphiaj? Vaisiai to seimu pavadinto susivaižiamo menki. Keno tai kaltė, šiuom tarpu ne kalbėsime.

Kaip atsibuvo seimas, ką kas kalbėjo, tie dalykai ne svarbus, mes tikėjome, kad apie tai prisiųs laikraščiams aprašymus presos komitetas. Jeigu art seimo paveikslingos tvarkos ir ne buvo, bet nebuvo nė didelių vaidų.

Didžiausią klaidą seimo rengėjai padarė, kad ne apdirbo seimo programą ir susirinkę delegatai ne turėjo progos tą spragą užkimšti, kadangi tam tikslui jiems ne duota laiko. Ne buvo laiko ne apsvarstinti pirm laiko apdirbtą seimo rengėjų rezoliuciją, panašią į nutarties Vilniaus lietuvių susivaižiamo. Nutarta rezoliuciją tą gabenti Washington ir perduoti jį atstovams svetimų kraštų. Tą atlikti pavesta Dr. Šliūpui ir Matulaičiui.

Tas gerai, bet ką komitetas darys, jeigu svetimų kraštų, ypač Maskolijos atstovas, perskaitęs ją, numes į gurbą arba padės archivan? Ambasadoriai, kaip iki šiol, ne gali atsisakyti perduoti reikalavimus randų, kadangi ir jie pats yra tik atstovais randų ir valdovų, su privatiškų komitetų perduotais raštais, jie gali elgtiesi teip, kaip jiems patinka. Paprastai raudas randui kėblum ne daro, tyčia ne erzina viens kito, jeigu iš to ne mato sau naudos. Musų komitetas ne turi galės perkeisti dabartinę diplomatių etiką ir pasielgimo formas. Maskoliskais randas ir be perdavimo rezoliucijos, jeigu jo atstovas ją laikys už svarbią, išgirs ir be oficialios jos perdavimo ir vaisiai bus tie pats.

Ant seimo saugotasi dabartinį judėjimą Lietuvoj vadinti revoliucija. Gerai. Bet turime apvarstyti, kas išliko yra revoliucija? Mums rodosi, kad revoliucija yra tai protestas ir griovimas ne parankios, ne pakankamos tvarkos. Jeigu teip, tai kuom reiktų pavadinti daugumą monopolijų demoralizojančių žmonių? Kaip pavadinti vaikymą maskolių

mokintojų ir uždarinėjimą maskoliškų mokyklų Lietuvoj? Kuom yra atstatinėjimai netikusiu, su prievarta valdžios išduoty, valscijų viršininkų? Visos revoliucijos prasideda nuo mazo, o išduoda svarbius vaisius. Paėmimas Bastilijos, ką Prancūzijoje laiko už tautišką šventę, pats buvo dar mažiau revoliucionieriškų negu daugy mas monopolijų ir vaikymas iš Lietuvos caro tarnų. Belgijoje revoliucija prasidėjo daugy rando biurų langų Brukselėje po perstatymu operos „Masaniello“, o ji pasibaigė visišku atsisikrymu Belgijos nuo Nyderlandų.

Kaip gaisrą gimdo maza ugnelė, teip ir revoliucijos prasideda nuo mažų protestų prieš netikusią tvarką. Pirm laiko nieks negal išpėti, kaip toli jos nužengs. Nieks ne gal išpėti, kaip eis revoliucija Lietuvoj, kadangi ją gimdo pats gyvenimas o ne noras vadovų. Jėgu gyvenimo sanlygos ne vers žmonių kilti prieš netikusią tvarką, ir vadovai ne ras pasekėjų. Juk ir dabar, be abejonės, vadovai ne siūncia beginklių žmonių prieš kariūmenės karabnius ir kanuoles, o vienog kraujo praliejimai atsitinka. Taigi juos gimdo ne vadovų noras, bet pats gyvenimas. Su tuom apsiereiskimu mes turime rokuotiesi, kadangi tikri kraujo praliejimai gali užimti prieš mūsų norus. Bivaižiamą Philadelphiaj? Vaisiai to seimu pavadinto susivaižiamo menki. Keno tai kaltė, šiuom tarpu ne kalbėsime.

Kaip atsibuvo seimas, ką kas kalbėjo, tie dalykai ne svarbus, mes tikėjome, kad apie tai prisiųs laikraščiams aprašymus presos komitetas. Jeigu art seimo paveikslingos tvarkos ir ne buvo, bet nebuvo nė didelių vaidų. Didžiausią klaidą seimo rengėjai padarė, kad ne apdirbo seimo programą ir susirinkę delegatai ne turėjo progos tą spragą užkimšti, kadangi tam tikslui jiems ne duota laiko. Ne buvo laiko ne apsvarstinti pirm laiko apdirbtą seimo rengėjų rezoliuciją, panašią į nutarties Vilniaus lietuvių susivaižiamo. Nutarta rezoliuciją tą gabenti Washington ir perduoti jį atstovams svetimų kraštų. Tą atlikti pavesta Dr. Šliūpui ir Matulaičiui.

Tas gerai, bet ką komitetas darys, jeigu svetimų kraštų, ypač Maskolijos atstovas, perskaitęs ją, numes į gurbą arba padės archivan? Ambasadoriai, kaip iki šiol, ne gali atsisakyti perduoti reikalavimus randų, kadangi ir jie pats yra tik atstovais randų ir valdovų, su privatiškų komitetų perduotais raštais, jie gali elgtiesi teip, kaip jiems patinka. Paprastai raudas randui kėblum ne daro, tyčia ne erzina viens kito, jeigu iš to ne mato sau naudos. Musų komitetas ne turi galės perkeisti dabartinę diplomatių etiką ir pasielgimo formas. Maskoliskais randas ir be perdavimo rezoliucijos, jeigu jo atstovas ją laikys už svarbią, išgirs ir be oficialios jos perdavimo ir vaisiai bus tie pats.

Ant seimo saugotasi dabartinį judėjimą Lietuvoj vadinti revoliucija. Gerai. Bet turime apvarstyti, kas išliko yra revoliucija? Mums rodosi, kad revoliucija yra tai protestas ir griovimas ne parankios, ne pakankamos tvarkos. Jeigu teip, tai kuom reiktų pavadinti daugumą monopolijų demoralizojančių žmonių? Kaip pavadinti vaikymą maskolių

mokintojų ir uždarinėjimą maskoliškų mokyklų Lietuvoj? Kuom yra atstatinėjimai netikusiu, su prievarta valdžios išduoty, valscijų viršininkų? Visos revoliucijos prasideda nuo mazo, o išduoda svarbius vaisius. Paėmimas Bastilijos, ką Prancūzijoje laiko už tautišką šventę, pats buvo dar mažiau revoliucionieriškų negu daugy mas monopolijų ir vaikymas iš Lietuvos caro tarnų. Belgijoje revoliucija prasidėjo daugy rando biurų langų Brukselėje po perstatymu operos „Masaniello“, o ji pasibaigė visišku atsisikrymu Belgijos nuo Nyderlandų.

Kaip gaisrą gimdo maza ugnelė, teip ir revoliucijos prasideda nuo mažų protestų prieš netikusią tvarką. Pirm laiko nieks negal išpėti, kaip toli jos nužengs. Nieks ne gal išpėti, kaip eis revoliucija Lietuvoj, kadangi ją gimdo pats gyvenimas o ne noras vadovų. Jėgu gyvenimo sanlygos ne vers žmonių kilti prieš netikusią tvarką, ir vadovai ne ras pasekėjų. Juk ir dabar, be abejonės, vadovai ne siūncia beginklių žmonių prieš kariūmenės karabnius ir kanuoles, o vienog kraujo praliejimai atsitinka. Taigi juos gimdo ne vadovų noras, bet pats gyvenimas. Su tuom apsiereiskimu mes turime rokuotiesi, kadangi tikri kraujo praliejimai gali užimti prieš mūsų norus. Bivaižiamą Philadelphiaj? Vaisiai to seimu pavadinto susivaižiamo menki. Keno tai kaltė, šiuom tarpu ne kalbėsime.

Kaip atsibuvo seimas, ką kas kalbėjo, tie dalykai ne svarbus, mes tikėjome, kad apie tai prisiųs laikraščiams aprašymus presos komitetas. Jeigu art seimo paveikslingos tvarkos ir ne buvo, bet nebuvo nė didelių vaidų. Didžiausią klaidą seimo rengėjai padarė, kad ne apdirbo seimo programą ir susirinkę delegatai ne turėjo progos tą spragą užkimšti, kadangi tam tikslui jiems ne duota laiko. Ne buvo laiko ne apsvarstinti pirm laiko apdirbtą seimo rengėjų rezoliuciją, panašią į nutarties Vilniaus lietuvių susivaižiamo. Nutarta rezoliuciją tą gabenti Washington ir perduoti jį atstovams svetimų kraštų. Tą atlikti pavesta Dr. Šliūpui ir Matulaičiui.

ant selmo Philadelphiaj ne buvo užkludyt. Argi mes Amerikoj ne jokiu reikalų ne turime? Ant selmo rodo mūsų partijų atstovai turėjo progą susitikti, bet ir iš to ne didelė nauda, kadangi atstovai ne turėjo progos apkalbėti reikalus, tai ne galėjo išrasti nė pamatų susitalkymo. Darėme seimą be plano ir be programos, teip pasilieka ir ant toliau. O vienok seimas ne mažai pinigų kaštavo: ant selmo buvo suvisur trys šimtai delegatų. Jeigu kiekvienas išleido tik po 10 dol., tai išpuls jau 3000 dol. Ar vaisiai selmo atlygis už tuos kaštus, tą tik ateitis gali parodyti.

Ant rytojaus, salėj lietuviškos parapijos buvo išrinkto komiteto susirinkimas. Ilgi ginčai buvo už vardą komiteto. Ir čia ne, norėta, kad komitetas vadintųsi Revol. Šelp. Kom.

Nutarta, kol Europoj nesutvers iš visų partijų komitetus, pinigus siuntinėti sulgy reikalavimams aukautojų, o kur nurodymų nebus, laikyti pas kasierę, kol Europoj ne bus visuomeniško komiteto. Bet ką gi mes, komitetas, darysime, jeigu Europoj partijos negalės susitaikyti ir negalės tokio komiteto išrinkti? Laikyti ilgai be naudos pinigus pas kasierę ypač dabar, kada Lietuvoj pinigai teip labai reikalingi, būtų negerai.

Sernas.

Iš Springfield, Ill.

Lietuvių čia nemažai, sako, kad bus viršaus 1000, bet tikras skaitlis nežinomas, nes čia lietuviai išsikėlė. Pas mus nėra nieko tokio, kas išsiskirėdusius mūsų brolius vesti į vienybę. Tiesa yra čia keletas lietuvių draugų: S. L. A. kuopa, Lietuvos Sunų dr. st. ir Tėv. Myl. dr. st. kuopa. Prie puskinės mažai kas priguli, nors, abelnai, ir visos daugiausiai turi sąnarių. Tame, rodos, kaltė ir nerangumas, viršminėtų dr. st. viršininkų ir visų sąnarių, nes jiems rodos, kad visi privalo ateiti ir prisirašyti prie mūsų organizacijų. Ne, draugai, norėdami suvesti brolius į vienybę, pritraukti prie tautiškų ir darbininkų organizacijų, turime pasidaryti. Kaip iš tuščio nieko negalima pripilti, teip nedirbus negalima darbo vaisių laukti.

Neretai mes ruojame ant kunigų, kad jie mus skriaudžia, lietuvių kruvinas centais pastatytas bažnyčias nusišalams vykupams užrašo. Kad tas daroma su skriauda lietuvių tautos, tą visi suprantame. Nors lietuvių kunigai ir yra vienos motinos Lietuvos vaikai, bet jie paėmę savo brolius į dvigubą išnaudojimo kilpas. Savo brolius pajungti ir svetimtautiems ant išnaudojimo paduoti, pasiekti tik kunigams per smarkią agitaciją, per darbštumą. To pat budo turime ir mes pasinaudoti, idant apsaugoti mūsų brolius nuo teip brutalisko išnaudojimo kunigų.

Lietuviai nuo senai tvėrė čia parapiją, bet vis veltui. Kunigėliai vienas po kitam atvažiuoja, pabuna ir vėl nešinas, apsigyventi neįstengia. Daugelis čionaitinių lietuvių mano, kad bažnyčia, už lietuvių pinigų pastatyta, privalo būti lietuvių tautos savastim, o ne airių vyekupų.

Buvome sutvėrę čia kuopą Lietuvių Socialistų Partijos. Iškart prisirašė 11 draugų. Ant pirmo susirinkimo išrinkome vedėjų kuopos reika-

ly. Nutarėm kiek galinti darbuotis tarpe čia gyvenančių. Prisižadėjome organizuoti juos po vėliau Socialistų Partijos. Tada atliktome dar porą susirinkimų ir — atlikta. Viskas liko užmarščiui, kuopa paio, turbūt dėlto, kad labai pavargome be dirbdami. Priežastis kuopos pairimo, tai kaltė vadovų, prisižadėjusių atlikti darbą, o nedirbusių. (Tame ne vadovų kaltė, bet pačių, nerėkėjų tokius išrinkti. Rd.). Pirmesdis, V. Burba, išvažiavo, jis buvo tvirtas socialistas, o pasilikusiems mūsų vadovams, raštininkui ir organizatoriui, tiek rūpėjo kuopos palaikymas, kiek sotinam alkanas.

Nedėlio, 18 d. vasario, 10 val. vakare plėšikai pašovė lietuvių karčiarninką Kazlauską, jo paties karčiarninko, du negrai ir vienas baltveidis. Plėšikai paprašė gėrimų, benešant Kazlauskui į ruimą gėrimus, baltveidis spruko į užbarę prie pinigų. Kazlauskas, pamatęs, kad plėšikas prie pinigų, šoko prie jo, tas pagriebęs jo paties revolverį iš užbario, pašovė Kazlauską. Paėmė pinigų \$7.00 ir pabėgo, vienok pasisekė plėšikus suimti.

Senas Krivaitis.

Iš Chicago, Ill.

Chicago mieste, rodos, daugiausiai visokių lietuvių draugystių yra. Tarpe daugumo pagalbinų ir prakilnesnių dr. st. — „Ausros“, S. L. A., L. S. P. A. ir Tėv. Myl. dr. st. — yra čionai ir Dr. V. Kudirkos teatrališka giesmininkų dr. st., užsidavusi sau už siekį: losti teatrą ir lavintis dainiavime. Taigi, tokių dr. st. kaip Dr. Kudirkos, retai kur užtinka, ir tokios dr. st. atneša, kaip matyt iš viso, žmonijai nemažą naudą. Kiekvienas prigulintis į dr. st. gali lavintis dainiavime, t. y. lavina savo balsą, ir podraug linksminant dainomis savo tautiečius. Mūsų lietuviai Chicagoje da ikšiol, neturėdami savo didelio choro. Lietuvių Chicagoje skaitosi apie 30000, taigi truputį mums gėda apsiliepti kitoms tautoms. (Ne tik „truputį“, bet labai gėda! Mūsų giriame, kad mūsų tėvynė, Lietuva, dainų kraštas, bet darbu to nepardome. Ne pasigyrimus žmonės godoja, bet darbą! Veržtų mums pavyzdį imti nuo kitų tautų, pavyzdžiu, vokiečių. Kur dešimtis vokiečių, ten, žiūrėk, jau ir choras ir chorai, chorai dainuoja gerai. Nesigirkime, bet dirbkime, tuomet kiti mus pagirs. Rd.).

Juk ir mes esame tokie pat žmonės, todėl kam turime atsilikti nuo kitų? Dėlto, lietuviai ir lietuviškas, eina me visi, turinti gerą balsą, lavintis dainiavime. Jau yra gerokas choras Dr. V. Kudirkos dr. st. st. st. bet tarp tokio daugumo lietuvių jis da per mažas. Užtai dainų mylėtojai dauginkime skaitlių dainininkų, kad ir mes lietuviai, gražuose pasilinksminimuose ar apvaikščiavimoose galėtume uždainuoti puikias lietuviškas daineles, kad net aidas tėvynėj Lietuvoj atsimušų.

Dr. V. Kudirkos dr. st. choro dainos man kas sykis tiek naujos energijos pridavė, kad net iki šiai dienai daug jos turiu. Girdėjau ir tokių dainų, kurias žmonės išgirdę verkė. Taigi da paantrinu: broliai! didinkime eiles dainininkų! Tegul lietuviškas choras buna pirmutinis Chicagoje ant visų mūsų pasilinksminimų.

Praktikai dainų atsibuna kiekvieną nedėdienį, nuo 2

valandos po pietų, ant Bridge porto, po antrašu 869—83rd Pl. Tautiečiai ir tautietės, o ypač jaunimas, trokstanti pakelti savo ir savo tautiečių dvasią, tegul atsilanko ant dainų.

Ž...tės vaikas.

Iš Riverton, Ill.

Girdėdami kaip mūsų broliai kovoja už tėvynės laisvę, su kraugeriu, niekada nepasiofinančiu mus kraujo, caru, ir matydami laikraščiuose renkamas aukas revoliucijos naudai, ir mes, Rivertono lietuviai, užmanėme kuom nors juos sušelpiti. Du lietuviai, A. Brazis ir J. Butkus, užmanė pereiti per lietuvių gyvenimus ir parinkti aukų. Iš viso surinkome \$24.35, kuriuos ir prisunčiame „L.“ redakcijai (aukautojų vardai pagarsinti kitų vietoj. Rd.), prašydami perduoti Centr. Rev. Šelp. Kom. Aukas skiriamas Socialistų demokratų Partijai.

Bevaikščiodamas per lietuvių gyvenimus radau daug karštų tėvynininkų, mylinčių savo gimtinę šalį, bet radau ir caro garbintojų, kurie nie tik nieko nedavė, bet dargi kitus nuo davimo atkalbinėjo. Tiems reikia ištarti pakenkė. Jų gyslose jau lietuviškas kraujas užmiręs, jie neatjaucia meilės, jų širdis akmeninė. Reikia da paminti, kad mūsų miesto moteris ir merginos labiau aukavo, negu kai kurie vyrai. (Moterys visada buna pirmutinėmis, kur eina kova už laisvę. Teip francūzų ir vokiečių revoliucijose buvo vis moterys vadovėms, o teip pat jos yra dabar ir Maskolijos revoliucijoje. Tas per amžius, vyrų, pavergtas sutvėrimas atjaucia laisvę visai kitaip, negu mes, vyrai! Rd.). Visiems aukautojams, o ypatingai moterims, ištarti, vardan revoliucionierių, širdingą aciu.

A. Brazis.

Iš Spring Valley, Ill.

Nedėlio, 25 d. vasario užpykęs mūsų kunigėlis ant korespondentų, rašančių į laikraščius apie jo begėdišką prieštaravimą kovojantiems už laisvę, kad keikė, tai keikė rašėjus. Aiškino žmonėms, kad Maskolijoj nėra revoliucijos. Teipgi aiškino, baissai įpykęs, kad Maskolijoj pats randas revoliuciją kelia, ir tik dėlto, kad žmonės vieni kitus išsiplautų, o ypatingai, kad maskoliai lietuvius išplautų. Bet, turėdami pamiršo ar nežino, kad Peterburge ir Maskvoj randas daugiau maskolių išmūšę, negu svetimtautių, o da mažiau lietuvių. Apart to, argi mūsų kunigas būtų tokiškas kailas ir manytų, kad randas pats tokią revoliuciją kelia, kuri jam kasdien galą padarytų? O jeigu ir pasiektų randul revoliuciją, apveiktų (ka neduok Dieve), tai argi randas jau ant tiek būtų durnas, kad, budamas skološe pragrimdęs, da piltų milijonus ant kėlimo revoliucijos? Kad neteip yra, tai tą turbūt, kiekvienas supranta apat mūsų kunigo. Bet, dalelskim, jeigu ir randas tuos neapsakomus kraujo praliejimus surengė, anot mūsų kunigo, tai ką gi besakyti apie toki randą? Argi galima už toki žmogūdišką randą užstoti? Nes užstodamas už toki pats liekieš žmogūdiu. Vienok mūsų kunigas tą daro, ir niekina revoliucionierius. Argi jis nesuprastų ką bedaro? Dieve, atleiskie jam, nes nežino ką daro! (Bet žmonės neturi jam atleisti! Rd.). Korespondentus, aprašančius jo bla-

rius pamokslus, liepia knigą iš miesto išvartyti, liepia akmeniais užmūšti. Tai kokių ginklų griebiasi, mūsų kunigai, kad tik įsliau pasiektų jiems despotus palaikyti. Bet, draugai, nesidurkime jų, dėkime aukas ir šelpkime laisvės jėskotojus. Jų laisvė, tai mus laisvė! Jų gerovė, tai mūsų gerovė! Jų gana.

Iš So. Omaha, Nebr.

Čianykščiai lietuviai sutvėrė Politiską Republikonišką Klubą, prie kurio išsiskaito 100 sąnarių prisirašė. Ant toliau, tikime, kad sanarių skaitlius iki 200 pasididins. Išrinkome teipgi ir vyriausybės komitetą iš uoliausių republikonų.

Lietuvių čia diktas burelis ir nutarė ant išlausymo velykinės išpažinties lietuvių kunigą į čia parsitraukti. Ateinančiame pavasaryj, gal, pasibudavosime savo locną dievnamį, kurio jau seniai trokštame ir nesigallime nė aukų nė darbų. (Turbut te naitinės „burutės“ gerai apžėlusios, kad nori savo vilnų atsikratyti. Gausit kirpėją, negailistaukite jo! Jeigu tik geras vilnas turite, daug pinigų, tai kandidatų bus tiek ir tiek! Rd.). Norėtume gauti dorą dvasišką vadovą, kuris apsimtų drauge su mumis ant Dievo garbės dirbti. Jeigu kur tokis dvasiškasis vadovas randasi, tai pasime atsisaukti ant adreso, B. Maslauckas, 2801 Q. st. So. Omaha, Nebr.

Laikė mitingo p. V. Akramavičius davė įnešimą, kad kiek nors ant kovojančių už tėvynės laisvę paaukauti, ant ko visi noriai sutiko. Iš viso sudėjome \$15.50.

V. Akramavičius.

Iš Worcester, Mass.

18 d. vasario buvo čia prakalbos su dainomis ir deklaracijomis. Kalbėtojai buvo atvažiuavę iš West Lynn ir iš Bostono. Žmonių buvo gana diktas burelis susirinkęs. Kalbos ir deklaracijos žmonėms labai patiko, ypatingai, kada vienas kalbėtojas, aiškino žmones apie revoliuciją, užmanė aukas rinkti. Užbaigus kalbėtojai kalbą, merginos ir vaikinai šjo per salę aukas rinkdami — merginos rinko, o vaikinai užrašinėjo pravardes. Iš viso aukų surinko \$55.01. (Aukautojų vardai pagarsinti kitų vietoj. Rd.). Pinigus perdavė J. Paulinkoniui pasiuntimui „D. B.“ redakcijon. Iš tų pinigų liko šis ir sales ir kitos lėšos apmokėtos, viso \$5.50. Taigi liko \$48.51. Norėdamas pasiųsti pilnai 10 svarų, pridėjau visas kitas išlaidas, iš viso 74c. iš savo kišenians. Po kalbų, deklaracijų ir dainų likosi Liet Soc. Partijos kuopa suverta, prie kurios aple 40 ypatų prisirašė. Nežinia ar visi prisirašę laikysis, būtų geistina. Atsilankiusieje širdingai dėkavojo kalbėtojams, giesmininkams ir kitiems.

J. Paulikonis.

Iš Rhone, Pa.

Lietuvių čia yra apie 20 šeimynų ir apie 20 pavienių. Skaitančių laikraščius mažai. Kartą, atsiėmus užmokėti, keletas draugų, patarė paaukauti kiek ant revoliucijos naudos, bet, galia, i me daug teatsirado norinčių aukauti. Aukavo šie: J. Šukis \$3.00, J. Naruševičius \$1.50, M. Jonušonis \$1.00 ir P. Gegužis 50c. Taigi viso \$6.00, (kur pinigai? Rd.).

10 d. vasario Gedimino dr. st. parengė didelį balių naudai revoliucijos. Atsikriant lėšas (kaštus) surinko iš viso \$74.70. Piniginių au-

kų buvo \$12.15, o uždirbtų \$62.55. (Visus sudėjus išsunaume \$74.70, kas jau paminėta. Rd.). Pinigai ant neišsiųsti. (Ko laukiate? Ar svieto pabaigos? Rd.). Girdėjau, kad keta siųsti ant p. J. Lizdeikos vardo, Londono.

Buvęs ant baliaus, Ig. N.

Iš Scranton, Pa.

Scrantonio lietuviškoje Šv. Juozapo parapijoj kilo revoliucija dėl nesutikimų parapijonų su kun. Kaupu. Komitetas buvo pas vyskupą drange ir kunigas Kaupas su savo šalininkais. Kada vyskupas užklauso komiteto apie priežastis nesutikimų, parapijonai prašė, kad jiems duotų kitą kunigą. Vyskupas atsakė, kad jis kito kunigo neduos ir kad kunigas Kaupas yra gana geras. Kunigas Kaupas papasakojo vyskupui, kad parapijonai nori sauvaiškai elgtis su velykinės kortelėmis priešais bažnyčios tiesas. Vyskupas paklausė komiteto: kiek ima už velykinės išpažinties kortelės. Komitetas atsakė, kad 5 ir 6 doliarus. Vyskupas atsakė, kad komitetas daro būzų tiek imdamas už kortelės. Viskas ant to pasibair, skundas liko be pasekmės. Parapijonai susirinko ant eilės Auditorium 1 d. kovo, bet ir čia nieko gerо nenuveikė. Dabar vėl bus parapijos susirinkimas nedėlioje 4 d. kovo.

Ex sekretorius.

Kankinių reikaluose. Amerikos aukautojams.

„Kankinių daugybės, pinigų trūksta“ — teip maždaug pranešė telegramas dvi savaites atgal „Am. Kankinių Komitetui“ (p. Mikolainio vardu) mūsų užsienio atstovas, prašydamas kuogreičiausiai atsiųsti susirinkusias aukas.

Tais keliai žodžiais mūsų reikalų stovis visiškai aiškiai ir teisingai tapo parodytas. Kokia dabar Rosijoj ir pas mus siaučia reakcija, visiems, kas tik laikraščius skaito, yra žinoma. Iš tų pačių laikraščių visiems jau bus teip pat paaiškėjus, ko ta reakcija nori ir koksai gali būti jos galas. Apie tai mes ir neraišysime, — viena tik čia pagerėsime, o tai butent, jog geresnė ateitis, kurios dėlei kovojame, laukia dar iš mūsų daug ir visokeriopų aukų. To nėkas, kam brangi yra savo tautos laimė ir gerovė, neprivalo pamiršti.

Kreipdamiesi šiais keliais žodžiais į Jus, aukautojai, mes norime tik atkreipti Jūsų atidą į keletą grynai praktiskų mūsų darbo (kankinių šelpimo) dalykų.

Susitversu 1908 metais „Kankinių Kasą“ tuoj, padidėję pradžioje, kreipsi į „Am. Kank. Komitetą“, kviedama jį susidėti su ja tokiu būdu, kad susirinkusios per „Am. K. Kom.“ Amerikos lietuvių aukos būtų siunčiamos „Kankinių Kasai“, kurio Komitetui, esančiam ant vietos, parankiausiai yra sužinoti kankinius ir juos sušelpiti. Kviečiant „Am. Kank. Komitetą“ susidėti su mumis, mums rūpėjo ypač sukoncentruoti vienon vieton kankinių šelpimą ir pasiekti reikalingą tam dalyk vienybę. Sutarimas su „Am. Kank. Kom.“ išdalies įvyko, ką parodo ir mūsų apyskaitos, kuriose nurodytos yra nemazos aukų sumos, atsiųstos mūsų „Kasai“ iš Amerikos. Visiškos tačias su „Am. Kank. Komitetu“ vienybės mums nepasiekė įvykinti. Pereitaisiais butent metais teko mums pastebėti, jog „Am.

Kauk. Kom.“ skyrė ir pataisaukas, su mumis visiškai nesusizinojęs. To mes jam išmetinėti ir priklausyti visiškai nežadame ir nenorime, drįstame tačiau atvirai ir stačiai Amerikos aukautojams nurodyti, jog toksai elgimosi neleidžia kankinių šelpimo darbe pasiekti kokios nors vienybės ir tvarkos. Atkreipdami į ta dalyką Amerikos aukautojų atidą, mes kartu kviečiame Jus atsvarstyti ir nutarti klausimą, ar nerastumėte reikalingu daiktų koncentruoti ir pavesiti Jūsų aukų dalinimą vienai „Kankinių Kasai“, arba bent (ko dėlei susizinojimo sunkumų nepatartumėte) padaryti toki savamjam „Kankinių Komitetui“ nurodymą, kad aukų negalėtų jis davinėti be mūsų žinios, kaip dabar jo išdalies yra daroma. Pakeldami tą klausimą, mes vieno tik norime — įvykinti butent kokios nors būdu vienybę aukų dalinime. Čia nebus pro šalį priminus Jums mūsų pirmąjį atsišaukimą į visuomenę, kur pasakytą, jog mūsų „Kankinių Kasos“ tikslas „yra šelpiti visus, be partijų skirtumo, nukentėjusius kokių nors būdu už politiską krutėjimą ir reikalaujančius pašelpo. Veikiame po abiejų mūsų (L. S. D. P. ir L. D. P.) partijų ir visuomenės kontrole.

Antrasis dalykas, dėl kurio mes nutarėm teip pat kreipties stačiai ir viešai į Jus, geizdami išvengti visokių galimų nesupratimų, yra tai „Amerikos Kankinių Komiteto“ pastatytieji mums neseniai reikalavimai. Ant jų mes jau atsakėme stačiai „Am. Kank. Kom.“, bet skaitome reikalingų ir Jums visai pranešti savo apie tuos reikalavimus nuomonę. Pareikalauja iš mūsų maždaug šitų dalykų: 1) susizinojoti „Am. K. K. tui“ ir „Kank. Kasos“ Komitetui „atvirai ir stačiai“, be jokio užsienio atstovų, kurie esą visai nereikalingi; 2) garsinti apyskaitas per metus ne du, bet keturis kartus; ir 3) suteikti apie kiekvieną kankinį platičiausias, kiek galima, žinias: iš kur kilęs, už ką ir kur pašėisime, — viena tik čia pagerėsime, o tai butent, jog geresnė ateitis, kurios dėlei kovojame, laukia dar iš mūsų daug ir visokeriopų aukų. To nėkas, kam brangi yra savo tautos laimė ir gerovė, neprivalo pamiršti.

Tie pastatytieji mums reikalavimai parodo tik, kad nežinomos yra „Am. Kank. Komitetui“ tos mūsų darbo sąlygos, tarp kurių priversti esame veikti. Juk norint visus tuos reikalavimus išpildyti kaip reikiant, reikėtų dabar „kuomet kankinių po kalėjimus sukimšta į kelis šimtus, įtaisyti čia visą būrą reikėtų, norint stačiai su Amerika susirašinėti, turėti po ranka visuomet visus laiškus, apyskaitas, dokumentus etc., o tokias iki mažmožių smulkias žinias apie kankinius norint surinkti, reikėtų po kalėjimus teip pat įstaiyti savo tyrinėjamuosius biurus. Jei visa tat galėtume jau čia įsitaisyti, tai, drįstame patikrinti, nebereikėtų nė „Kankinių Kasos“, nes ne būtų nė kalinių už politiską krutėjimą, nes turėtume jau tuomet politiską laisvę.

Prie dabartinių visuomenės gyvenimo sąlygų, kuomet galimi yra tokioje daugumoje politiskieji „nusidėjėliai“, jei nenorime patis tuoj už menką nieką įklimpti ir kitų įklampti, negalime mes „stačiai ir atvirai“, kaip nuo mūsų reikalaujama, su Amerika susirašinėti. Tą dalyką mes tegalime ir toliau, kaip ir ligšiol, atlikinėti per savąjį užsienio atstovą, su kuriuo mes tam tikru mums žinomu būdu susizinosime. Susizinojimui pas mus, Rusų valstybės zėmėse, ne tokie greiti, kaip V. Europoj ar Amerikoj, o ypač šiuo laiku, kuomet viešpatuoja pas mus visiškai anarchija. Todėl ir apyskaitos, kol dar nereikia su Siburu, ar tolimesnėmis gubernijomis susirašinėti, tegalime pažadėti garsinti ne tankiaus, kaip tris kartus per metus.

Sulgy žinių apie kankinius, galime tik tiek pasakyti, jog stengiamės rinkti, galėdami, smulkesnes. Bet jeigu jos vis dėlto pasirodo nepakankamos, tegalima, rodosi, kaltinti tame dalyke tik tai tas sąlygas, kurios mums kliudo tai atlikti. Negalime čia viešai, dėl suprantamų priežasčių, išdėstinti mechanizmo, kaip vienas atliekama. Paminėsime tik, jog svarbiausiu motyvu, skiriant aukas, tėra vien faktas, kad kankinys nukentėjęs yra už politiką. Tą dalyką patirti apie kalinių yra, žinoma, ne teip sunku, kaip surinkti visas apie jį žinias.

Darome viską, kaip galima ir kaip leidžia sąlygos, — darome ne be vietinės kontrolės, apie kurią augščiaus kalbėjome.

Mums rodosi, jog mažiau tokiuose darbuose tereikėtų biurokratisko, o daugiau užtat išsistikėjimo visuomenės įstaigomis. Jos turi būti prižiūrimos, kontroliuojamos, bet ne varžomos tokiais reikalavimais, kurių jos, kartais ir norėdamos, negali išpildyti.

Tiek skaitome reikalingų pasakytį Jums, aukautojai, dėl jausiškio „Kank. Komiteto“ pastatytųjų mums reikalavimų, — pasakytį stačiai ir atvirai, kad žinotumėte, kaip stovi kankinių šelpimo reikalai ant vietos. Tikimės, jog iš to kankiniams tegali būti tik nauda.

Broliai ir sesers! Valanda svarbi. Ko dabar negysime, to nebelgysime vėliau, neį dešimtis metų! Todėl, eidami visi išvien kovoje už politiskąją laisvę, šelpdami kiek įstengdami revoliuciją, nepamirškime ir mūsų kankinių, kurių dabar skaitome jau ne dešimtimis, bet šimtais. Pašelpų reikalas didžiausias. Renkamų ant vietos aukų neįstengia. Kiek galėdami dėkite daugiau ir greičiau siųzdinkite per savąjį Komitetą mūsų užsienio atstovui „Kank. K.“ Komitetui.

PLAUKOS:
Iš „Amerikos Kankinių Komiteto“ gauta... r. 250.00
Lioteriai... r. 150.00
A. D. r. 9.90
Surinkta... r. 6.00

Iplaukė r. 415.90
Likusieji iš apyskaitos už IV pusmetį... r. 110.55
Viso labo r. 526.45

ISLAIDOS:
Siuntimo išlaidos... r. 1.00
1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
10, 11, 12, 13 ir 14 vi-
si kartu... r. 189.10
Išleista r. 190.10
Iplaukų buvo r. 526.45
Likę r. 336.35
„Kankinių Kasos“ Komitetas,
Sausio m. 1906 m.

Straišnėlis bu antgalvio.
Jaroslavo miesto pravoslaviską vyskupą Arseniją pra keikė viešai visus revoliucionierius. Tas jo iškeikimas, padarė didelį triukšmą visoje politiskose partijose. Net iš-

ant seimo Philadelphiaj ne buvo užklydyti. Argi mes Amerikoj ne jokiu reikalų ne turime? Ant seimo rods mūsų partijų atstovai turėjo progą susitikti, bet ir iš to ne didelė nauda, kadangi atstovai ne turėjo progos apkalbėti reikalus, tai ne galėjo išrasti ne pamatų susitakymę. Darėme seimą be pliano ir be programos, taip pat pasielė ir ant toliau. O vienok seimas ne mažai pinigų kaštavo: ant seimo buvo suvirsum trys simtai delegatų. Jeigu kiekvienas išleido tik po 10 dol., tai išpuls jau 3000 dol. Ar vaisiai seimo atlygis už tuos kaštus, tą tik ateiti gali parodyti.

Ant rytojaus, salėj lietuviškos parapijos buvo išrinkto komiteto susirinkimas. Ilgi ginčai buvo už vardą komiteto. Ir čia ne noreta, kad komitetas vadintųsi Revol. Šelp. Kom.

Nutarta, kol Europoj nesutvėrs iš visų partijų komitetus, pinigų siuntinėti sulgy reikalavimus aukautojų, o kur nurodymų nebus, laikyti pas kasierių, kol Europoj ne bus visuomeniško komiteto. Bet ką gi mes, komitetas, darysime, jeigu Europoj partijos negalės susitakyti ir negalės tokio komiteto išrinkti? Laikyti ilgiai be naudos pinigų pas kasierių ypač dabar, kada Lietuvoj pinigai taip labai reikalingi, būtų negerai.

Sernas.

Iš Springfield, Ill.

Lietuvių čia nemažai, sako, kad bus viršaus 1000, bet tikras skaitlis nežinomas, nes čia lietuviai išsiskirtę. Pas mus nėra nieko tokio, kas išsiskirtusius mūsų brolius vestų į vienybę. Tiesa yra čia keletas lietuvių draugysčių: S. L. A. kuopa, Lietuvos Sunų dr. st. ir Tėv. Myl. dr. st. kuopa. Prie puskinės mažai kas priguli, nors, abelnai, ir visos ne daugiausiai turi sąnarių. Tame, rodos, kaltė ir nerangumas, viršiminių dr. st. viršiminių ir visų sąnarių, nes jiems rodos, kad visi privalo ateiti ir prisirašyti prie mūsų organizacijų. Ne, draugai, norėdami suvesti brolius į vienybę, pritraukti prie tautiškų ir darbininkiškų organizacijų, turime pasidaryti. Kaip iš tušio nieko negalima pripilti, taip nedirbus negalima darbo vaisių laukti.

Neretai mes ruojame ant kunigų, kad jie „mus skriaudžia, lietuvius kruvinais centais pastatytas bažnyčias arišiams vyskupams užrašo. Kad tas daroma su skriauda lietuvių tautos, tą visi su prantame. Nors lietuvių kunigai ir yra vienos motinos Lietuvos vaikais, bet jie paėmė savo brolius į dvigubą išnaudojimo kilpas. Savo brolius pajungti ir svetimausiems ant išnaudojimo paduoti, pasisekė tik kunigams per smarkią agitaciją, per darbštumą. To pat budo turime ir mes pasinaudoti, idant apsaugoti mūsų brolius nuo teip brutališko išnaudojimo kunigų.

Lietuviai nuo senai tvėrė čia parapiją, bet vis veltui. Kunigėliai vienas po kitam atvažiuoja, pabuna ir vėl nešinas, apsigyventi neįstengia. Daugelis čionaitinių lietuvių mano, kad bažnyčia, už lietuvių pinigų pastatyta, privalo būti lietuvių tautos savastim, o ne airių vyekupų.

Buvome sutvėrę čia kuopą Lietuvos Socialistų Partijos. Iskarti prisirašė 11 draugų. Ant pirmo susirinkimo išrinkome vedėjas kuopos reika-

ly. Nutarėm kiek galinti darbuotis tarpe čia gyvenančių. Prisižadėjome organizuoti juos po vėliau Socialistų Partijos. Tada atlikome dar porą susirinkimų ir — atlikta. Viskas liko užmaršiai, kuopa paio, turbut dėlto, kad labai pavargome be dirbdami. Priežastis kuopos pairimo, tai kaltė vadovų, prisizadėjusių atlikti darbą, o nedirbusių. (Tame ne vadovų kaltė, bet pačių, nereikėjo tokius išrinkti. Rd.). Pirmasėdis, V. Burba, išvaziavo, jis buvo tvirtas socialistas, o pasilikusiems mūsų vadovams, raštininkui ir organizatoriui, tiek rūpėjo kuopos palaikymas, kiek sotinam alkanas.

Nedėlio, 18 d. vasario, 10 val. vakare plėšikai pašovė lietuvių karčiamininką Kazlauską, jo paties karčiamoj: du negrai ir vienas baltveidis. Plėšikai paprašė gėrimų, benešant Kazlauskui į ruimą gėrimus, baltveidis spruko į užbarę prie pinigų. Kazlauskas, pamatęs, kad plėšikas prie pinigų, šoko prie jo, tas pagriebęs jo paties revolverį iš užbario, pašovė Kazlauską. Paėmė pinigų \$7.00 ir pabėgo, vienok pasisekė plėšikus suimti.

Senas Krivaitis.

Iš Chicago, Ill.

Chicago mieste, rodos, daugiausiai visokių lietuviškų draugysčių yra. Tarpe daugumo pagalbinų ir praktinių dr. st. — „Ausros“, S. L. A., L. S. P. A. ir Tėv. Myl. dr. st. — yra čionai ir Dr. V. Kudirkos teatrališka giesmininkų dr. st., užsivadusi sau už sieki: „lošti teatrą ir lavintis dainiavime. Taigi, tokių dr. st. kaip Dr. Kudirkos, retai kur užtikame ir tokios dr. st. atneša, kaip matyt iš viso, žmonijai nemažą naudą. Kiekvienas prigulintis į dr. st. gali lavintis dainiavime, t. y. lavina savo balsą, ir pūdraug linksminama dainomis savo tautiečius.

Mes lietuviai Chicagoje daikišiol, neturėjome savo didelio choro. Lietuvių Chicagoje skaitosi apie 30000, taigi truputį mums gėda apsiliepti kitoms tautoms. (Ne tik „truputį“, bet labai gėda! Mes giriamės, kad mūsų tėvynė, Lietuva, dainų kraštas, bet darbu to nepardome. Ne pasigyrimus žmonės godoja, bet darba! Vertėtų mums pavyzdį imti nuo kitų tautų, pavyzdžiu, vokiečių. Kur dešimtis vokiečių, ten, žiūrėk, jau ir choras ir jų chorai dainuoja gerai. Nesigirkime, bet dirbkime, tuomet kiti mus pagirs. Rd.).

Juk ir mes esame tokie pat žmonės, todėl kam turime atsilikti nuo kitų? Dėltogi lietuviai ir lietuviškos, eina visi, turinti gerą balsą, lavinties dainiavime. Jau yra gerokas choras Dr. V. Kudirkos dr. st. st., bet tarp tokio daugumo lietuvių jis da per mažas. Užtai dainų mylėtojai dauginame skaitlių dainininkų, kad ir mes lietuviai, gražioose pasilinksminimuose ar apvaikščiavimo gale, turime uždainuoti pulkias lietuviškas daineles, kad net aidas tėvynėj Lietuvoj atsimtų.

Dr. V. Kudirkos dr. st. choro dainos man kas sykis tiek naujos energijos pridavė, kad net iki šiai dienai da daug jos turiu. Girdėjan ir tokių dainų, kurias žmonės išgirdę verkė. Taigi da paantrinu: broliai! didinkimė eiles dainininkų! Tegul lietuviškas choras buna pirmutinis Chicagoje ant visų mūsų pasilinksminimų.

Praktikai dainų atsibuna kiekvieną nedėdienį, nuo 2

valandos po pietų, ant Bridge porto, po antrašu 869—83rd Pl. Tautiečiai ir tautietės, o ypač jaunimas, trokštanti pakelti savo ir savo tautiečių dvasią, tegul atsilanko ant dainų.

Ž...tės vaikas.

Iš Riverton, Ill.

Girdėdami kaip mūsų broliai kovoja už tėvynės laisvę, su kraugeriu, niekada nepasiofinančiu mus kraujo, caru, ir matydami laikraščiuose renkamą aukas revoliucijos naudai, ir mes, Rivertono lietuviai, užmanėme kuom nors juos sušelpiti. Du lietuviai, A. Brazis ir J. Butkus, užmanė pereiti per lietuvių gyvenimus ir parinkti aukų. Iš viso surinkome \$24.35, kuriuos ir prisunčiame „L.“ redakcijai (aukautojų vardai pagarsinti kitoj vietoj. Rd.), prašydami perduoti Centr. Rev. Šelp. Kom. Aukas skiriamame Socialistų demokratų Partijai.

Bevaikščiodamas per lietuvių gyvenimus radau daug karštų tėvynininkų, mylinčių savo gimtinę šalį, bet radau ir caro garbintojų, kurie nieki nieko nedavė, bet dagi kitus nuo davimo atkalbinėjo. Tiems reikia ištarti pakenk. Jų gyslose jau lietuviškas kraujas užmiręs, jie neatjaucia meilės, jų širdis akmeninė. Reikia da paminėti, kad mūsų miesto moterys ir merginos labiau aukavo, negu kai kurie vyrai. (Moterys visada buna pirmutinėmis, kur eina kova už laisvę. Teip francūzų ir vokiečių revoliucijose buvo visų moterų vadovėmis, o teip pat jos yra dabar ir Maskolijos revoliucijoje. Tas per amžius, vyrų, pavergtas sutvėrimas atjaucia laisvę visai kitaip, negu mes, vyrai! Rd.). Visiems aukautojams, o ypatingai moterims, ištariu, vardan revoliucionierių, širdingą aciu.

A. Brazis.

Iš Spring Valley, Ill.

Nedėlio, 25 d. vasario užpykęs mūsų kunigėlis ant korespondentų, rašančių į laikraščius apie jo begėdišką prieštaravimus kovojantiems už laisvę, kad keikė, tai keikė rašėjus. Aiškino žmonėms, kad Maskolijoj nėra revoliucijos. Teipgi aiškino, baisiai įpykęs, kad Maskolijoj pats randas revoliuciją kelia, ir tik dėlto, kad žmonės vieni kitus išsipliūptų, o ypatingai, kad maskoliai lietuvius išpiantų. Bet, turbut pamiršo ar nežino, kad Peterburge ir Maskvoj randas daugiau maskolių išmušė, negu svetimtaučių, o da mažiau lietuvių. Apart to, argi mūsų kunigas būtų tokis kvailas ir manytų, kad randas pats tokią revoliuciją kelia, kuri jam kasdien gali gėlą padaryti? O jeigu ir pasisektų randui revoliuciją apveikti (ką neduok Dieve), tai argi randas jau ant tiek būtų darnas, kad, budamas skološe pragimzdęs, da piltų milijonus ant kėlimo revoliucijos? Kad, neteip yra, tai ta, turbut, kiekvienas su pranta apart mūsų kunigo. Bet, daleiskim, jeigu ir randas tuos neapsakomus kraujo praliejimus surengė, anot mūsų kunigo, tai ką gi besakyti apie toki randą? Argi galima už toki žmogžudikį randą užstoti? Nes užstodamas už toki pats liekies žmogžudis. Vienok mūsų kunigas da daro, ir niekina revoliucionierius. Argi jis nesuprastų ką bedarot? Dieve, atleiskie jam, nes nežino ką daro! (Bet žmonės neturi jam atleisti! Rd.). Korespondentus, aprašančius jo bla-

rus pamokslus, liepia kunigui iš miesto išvaryti, liepia akmeniais užmesti. Tai kokių ginklų griebiasi, mus kunigai, kad tik įligiau pasisektų jiems despotus palaikyti. Bet, draugai, neįsirekime jų, dėkime aukas ir šelpkime laisvės jėskotojus. Jų laisvė, tai mus laisvė! Jų gerovė sykiu ir mūsų gerovė!

Jau gana.

Iš So. Omaha, Nebr.

Čianykščiai lietuviai sutvėrė Politiską Republikonišką Klubą, prie kurio išsėk 100 sanarių prisirašė. Ant toliau, tikime, kad sanarių skaitlius iki 200 pasidargins. Išrinkome teipgi ir vyriausybės komitetą iš uoliausių republikonų.

Lietuvių čia diktas burelis ir nutarė ant išklusymo velykinės išpažinties lietuvių kunigą čia parsitraukti. Ateinančiame pavasaryj, gal pasibudavosime savo ločią dievnamį, kurio jau seniai trokštame ir nesigailime nė aukų nė darbų. (Turbut te naitinės „burutės“ gerai apžvelusios, kad nori savo vilnų atsikratyti. Gausit kirpėją, negailistaukite jol! Jeigu tik geras vilnas turite, daug pinigų, tai kandidatų bus tiek ir tiek! Rd.). Norėtume gauti dorą dvasišką vadovą, kuris apsiimtų drauge su mumis ant Dievo garbės dirbti. Jeigu kur tokis dvasišką vadovas randasi, tai prašome atsisaukti ant adreso, B. Maslauckas, 2801 Q. st. So. Omaha, Nebr.

Laikė mitingą p. V. Akramavičius davė įnešimą, kad kiek nors ant kovojančių už tėvynės laisvę paaukauti, ant ko visi noriai sutikė. Iš viso sudėjome \$15.50.

V. Akramavičius.

Iš Worcester, Mass.

18 d. vasario buvo čia prakalbos su dainomis ir deklamacijomis. Kalbėtojai buvo atvažiuavę iš West Lynn ir iš Bostono. Žmonių buvo gan daug, diktas burelis susirinkęs. Kalbos ir deklamacijos žmonėms labai patiko, ypatingai, kada vienas kalbėtojas, aiškindamas apie revoliuciją, užmanė aukas rinkti. Užbaigus kalbėtojai kalbą, merginos ir vaikai išjo per salę aukas rinkdami — merginos rinko, o vaikai užrašinėjo pravardes. Iš viso aukų surinko \$55.01. (Aukautojų vardai pagarsinti kitoj vietoj. Rd.). Pinigus perdavė J. Paulikonui pasituntimui „D. B.“ redakcijon. Iš tų pinigų liko ir salės ir kitos lėšos apmokėtos, viso \$5.50. Taigi liko \$48.51. Norėdamas nusistiepti pilnai 10 svarų, pridėjau visas kitas lėšas, iš viso 74c. Iš savo kišenians. Po kalbų, deklamacijų ir dainų likosi Liet. Soc. Partijos kuopa su tverta, prie kurios apie 40 ypatų prisirašė. Nežinia ar visi prisirašę laikysis, būtų geistina. Atsilankiusieje širdingai dėkavojo kalbėtojams, giesmininkams ir kitiems.

J. Paulikonis.

Iš Rhoce, Pa.

Lietuvių čia yra apie 20 šeimynų ir apie 30 pavienių. Skaitančių laikraščius mažai. Kartą, atsiėmus užmokėstį, keletas draugų patarė paaukauti kiek ant revoliucijos naudos, bet, gaila, ne daug teatsirado norinčių aukauti. Aukavo šie: J. Šukis \$3.00, J. Naruševičius \$1.50, M. Jonušonis \$1.00 ir P. Gegužis 50c. Taigi viso \$6.00, (kur pinigai? Rd.).

10 d. vasario Gedimino dr. st. parengė didelį balių naudai revoliucijos. Atskiriant lėšas (kaštus) surinko iš viso \$74.70. Piniginių au-

kų buvo \$12.15, o uždirbtų \$62.55. (Visus sudėjus išgauname \$74.70, kas jau paminėta. Rd.). Pinigai dar neišsiųsti. (Ko laukiate? Ar svieto pabaigos? Rd.). Girdėjau, kad keta siųsti ant J. Lizdeikos vardo, London.

Buęs ant baliaus, Ig. N.

Iš Scranton, Pa.

Scrantonio lietuviškoje Šv. Juozapo parapijoj kilo revoliucija dėl nesutikimų parapijonų su kun. Kaupu. Komitetas buvo pas vyskupą drauge ir kunigas Kaupas su savo šalininkais. Kada vyskupas užklausė komiteto apie priežastis nesutikimų, parapijonai prašė, kad jiems duotų kitą kunigą. Vyskupas atsakė, kad jis kito kunigo neduos ir kad kunigas Kaupas velykinės išpažinties lietuvių kunigą čia parsitraukti. Ateinančiame pavasaryj, gal pasibudavosime savo ločią dievnamį, kurio jau seniai trokštame ir nesigailime nė aukų nė darbų. (Turbut te naitinės „burutės“ gerai apžvelusios, kad nori savo vilnų atsikratyti. Gausit kirpėją, negailistaukite jol! Jeigu tik geras vilnas turite, daug pinigų, tai kandidatų bus tiek ir tiek! Rd.). Norėtume gauti dorą dvasišką vadovą, kuris apsiimtų drauge su mumis ant Dievo garbės dirbti. Jeigu kur tokis dvasišką vadovas randasi, tai prašome atsisaukti ant adreso, B. Maslauckas, 2801 Q. st. So. Omaha, Nebr.

Ex sekretorius.

Kankinių reikaluose. Amerikos aukautojams.

„Kankinių daugybės, pinigų trūksta“ — teip maždaug pranešė telegramas dvi savaiti atgal „Am. Kankinių Komitetui“ (p. Mikolainio vardu) mūsų užsienio atstovas, prašydamas kuogreičiausiai atsiepti susirinkusias aukas.

Tais keliais žodžiais mūsų reikalų stovis visiškai aiškiai ir teisingai tapo parodytas. Kokia dabar Rosijoj ir pas mus siaučia reakcija, visiems, kas tik laikraščius skaito, yra žinoma. Iš tų pačių laikraščių visiems jau bus teip pat paaiškėjus, ko ta reakcija nori ir koksai gali būti jos galas. Apie tai mes ir nerakšysime, — viena tik čia pabrėšime, o tai butent, jog geresnė ateitis, kurios dėlei kovojame, laukia dar iš mūsų daug ir visokeriopų aukų. To nekąs, kam brangi yra savo tautos laimė ir gerovė, neprivalo pamiršti.

Kreipdamiesi šiais keliais žodžiais į Jus, aukautojai, mes norime tik atkreipti Jūsų atidą į keletą grynai praktiškų mūsų darbo (kankinių šelpimo) dalykų.

Susitvėrusi 1903 metais „Kankinių Kasa“ tuoj, padidėjus pradžioje, kreipėsi į „Am. Kank. Komitetą“, kviedama jį susidėti su ja tokiu būdu, kad susirinkusios per „Am. K. Kom.“ Amerikos lietuvių aukos būtų siunčiamos „Kankinių Kasai“, kurio Komitetui, esančiam ant vietos, parankiausiai yra susinoti kankinius ir juos sušelpiti. Kviedant „Am. Kank. Komitetą“ susidėti su mumis, mūsų rūpėjo ypač sukoncentruoti vienon vieton kankinių šelpimą ir pasiekti reikalingą tam dalyke vienybę. Sutarimas su „Am. Kank. Kom.“ išdalies įvyko, ką parodo ir mūsų apyskaitos, kuriose nurodytos yra nemažos aukų sumos, atsiųstos mūsų „Kasai“ iš Amerikos. Visiškos tačiaus su „Am. Kank. Komitetu“ vienybės mums nepasisekė įvykinti. Pereitaisiais butent metais teko mums pastebėti, jog „Am.

Kank. Kom.“ skyrė ir patalpas aukas, su mumis visiškai nesusijusias. To mes jam išmėtinėme ir priklausyti visiškai nežadame ir nenorime, drįstame tačiaus atvirai ir stačiai Amerikos aukautojams nurodyti, jog tokiai elgimosi neleidžia kankinių šelpimo darbe pasiekti kokios nors vienybės ir tvarkos. Atkreipdami į ta dalyką Amerikos aukautojų atidą, mes kartu kviedame Jus apsvaistyti ir nutarti klausimą, ar nerastumėte reikalingu daiktų koncentruoti ir pavesiti Jūsų aukų dalinimą vienai, „Kankinių Kasai“, arba bent (ko dėlei susijojimo sunkumų nepatartumėte) padaryti toki savamjam „Kankinių Komitetui“ nurodymą, kad aukų negalėtų jis davinėti be mūsų žinios, kaip dabar jo išdalies yra daroma. Pakeldami šį klausimą, mes vieno tik norime — įvykinti butent kokių nors būdu vienybę aukų dalinime. Čia nebus pro šalį priminus Jums mūsų pirmąjį atsisaukimą į visuomenę, kur pasakytą, jog mūsų „Kankinių Kasos“ tikslas yra šelpiti visus, be partijų skirtumo, nukentėjusius koki nors būdu už politiską krutėjimą ir reikalaujančius pašelpos. Veikiame po abiejų mūsų (L. S. D. P. ir L. D. P.) partijų ir visuomenės kontrole.

Antrasis dalykas, dėl kurio mes nutarėm teip pat kreipties stačiai ir viešai į Jus, geizdami išvengti visokių galingų nesusipratimų, yra tai „Amerikos Kankinių Komiteto“ pastatytieji mums neseniai reikalavimai. Ant jų mes jau atsakėme stačiai „Am. Kank. Kom.“, bet skaitome reikalingų ir Jums visų šiai pranešti savo apie tuos reikalavimus nuomonę. Pareikalauta iš mūsų maždaug šitų dalykų: 1) susizinti „Am. K. K. tui“ ir „Kank. Kasos“ Komitetui, atvirai ir stačiai, be jokių užsienio atstovų, kurie esą visai nereikalingi; 2) garsinti apyskaitas per metus ne du, bet keturis kartus, ir 3) suteikti apie kiekvieną kankinį plačiausias, kiek galima, žinias: iš kur kilęs, už ką ir kur pakliuvęs, kankinio adresus sužinoti, keno rekomendaciją, kas turi ir tt.

Tie pastatytieji mums reikalavimai parodo tik, kaip nežinomos yra „Am. Kank. Komitetui“ tos mūsų darbo sąlygos, tarp kurių priversti esame veikti. Juk norint visus tuos reikalavimus išpildyti kaip reikiant, reikėtų dabar, kuomet kankinių po kalėjimus sukimšta į kelis šimtus, įtaisyti čia visą būrą: reikėtų, norint stačiai su Amerika susirašinėti, turėti po ranka visuomet visai laisvą, apyskaitos, dokumentai etc., o tokias iki mažmožių smulkias žinias apie kankinius norint surinkti, reikėtų po kalėjimus teip pat įstaiyti savo tyrinėjamuosius biurus. Jei visą tat galėtume jau čia įstaiyti, tai, drįstame patikrinti, nebereikėtų nė „Kankinių Kasos“, nes ne būtų nė kankinių už politiską krutėjimą, nes turėtume jau tuomet politiską laisvę.

Prie dabartinių visuomenės gyvenimo sąlygų, kuomet gamini yra tokioje daugumoje politiskieji „nusidėjėliai“, jei nenorime patis tuoj už mešką nieką įklimpti ir kitų įklampti, negalime mes „stačiai ir atvirai“, kaip nūmus reikalaujama, su Ameriką susirašinėti. Tą dalyką mes tegalime ir toliau, kaip ir ligšiol, atlikti per sąv-

jį užsienio atstovą, su kuriuo mes tam tikru mums žinomu būdu susizinosime. Susizinojimai pas mus, Rusų valstybės žemėse, ne tokie greitai, kaip V. Europoj ar Amerikoj, o ypač šiuo laiku, kuomet viešpatauja pas mus visiškai anarchija. Todėl ir apyskaitos, kol dar nereikia su Sibiru, ar tolimesnėmis gubernijomis susirašinėti, tegalime pažadėti garsinti ne tankiaus, kaip tris kartus per metus.

Sulyg žinių apie kankinius, galime tik tiek pasakyti, jog stengiamės rinkti, galėdami, smulkesnes. Bet jeigu jos vis dėlto pasirodo nepakankamos, tegalima, rodosi, kaltinti tamė dalyke tik tai tas sąlygas, kurios mums kliudo tai atlikti. Negalime čia viešai, dėlei suprantamų priežasčių, išdėstinti mechanizmo, kaip viešas atliekama. Paminėsim tik, jog svarbiausiu motyvu, skiriant aukas, tėra vien faktas, kad kankinys nukentėjęs yra už politiką. Tą dalyką patirti apie kankinį yra, žinoma, ne teip sunku, kaip surinkti visas apie jį žinias.

Darome viską, kaip galima ir kaip leidžia sąlygos, — darome ne be vietinės kontrolės, apie kurią augščiau kalbėjome.

Mums rodesi, jog mažiaus tokiuose darbuose tereikėtų biurokratiškumo, o daugiaus užtat išitikėjimo visuomenės įstaigomis. Jos turi būti prižiūrimos, kontroliuojamos, bet ne varžomos tokiais reikalavimais, kurių jos, kartais ir norėdamos, negali išpildyti.

Tiek skaitome reikalingų pasakyti Jums, aukautojai, dėlei jusiškio „Kank. Komiteto“ pastatytųjų mums reikalavimų, — pasakyti stačiai ir atvirai, kad žinotumėte, kaip stovi kankinių šelpimo reikalai ant vietos. Tikimės, jog iš to kankiniams tegali būti tik nauda.

Broliai ir sesers! Valanda svarbi. Ko dabar neįgysime, to nebeįgysime vėliau, ne į dešimtis metų! Todėl, eidami visi išvien kovoje už politiskąją laisvę, šelpdami kiek įstengdami revoliuciją, nepamirškime ir mūsų kankinių, kurių dabar skaitome jau ne dešimtimis, bet šimtais. Pašelpų reikals didžiausias. Renkamų ant vietos aukų neištenka. Kiek galėdami dėkite daugiau ir greičiaus siųzdinkite per sąvąjį Komitetą mūsų užsienio atstovui.

„Kank. K.“ Komitetas.

Priedas prie „Kankinių Kasos“ Komiteto apyskaitos už ketvirtąjį pusmetį.

ĮPLAUKOS:

Iš „Amerikos Kankinių Komiteto“ gauta... r. 250.00
Lieterija... r. 150.00
A. D... r. 9.90
Surinkta... r. 6.00

Įplaukė r. 415.90

Likusieji iš apyskaitos už IV pusmetį... r. 110.55
Viso labo r. 526.45

• IŠLAIDOS:

Siuntimo išlaidos... r. 1.00
1, 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9,
10, 11, 12, 13 ir 14 vi-
si kartu... r. 139.10

Išleista r. 190.10

Įplaukų buvo r. 526.45

Liko r. 336.35

„Kankinių Kasos“ Komitetas, Sausio m. 1906 m.

Straipsnelis bu antgalvio.
Jaroslavo miesto pravoslaviską vyskupą Arsenijų pra keikė viešai visus revoliucionierius. Tas jo iškeiktas padarė didelį triukšmą visose politiskose partijose. Net iš-

tikimi čaro tarnai, maskoliai, klausė vienas kito: „kam mūsų vyskupų maišo tikėjimą su politika? Kokia jis turi tiesą keikti nepatinkančius sau politiškas partijas? Tikėjimas sau, o politika sau“

.... Apskundė tad Jaroslavo maskoliai vyskupą Arsenijų Peterburgo valdžioms, reikalaujanti, kad vyskupas būtų nubaustas. Ir išties 3 d. kovos parėjo iš Peterburgo nusprendimas, kad už savotišką klišimą į politiškus reikalus ir varde bažnyčios keikimą revoliucionierių, vyskupą Arsenijų tampa atstatytą nuo vietos ir ištremtą į vakarinio Sibyrus guberniją.

Beabejojus, prie progos, maskoliškoji valdžia vėl paglostys Arsenijų ir duos jam da geresnę vietą, vienok šis atsitikimas rodo, kad ir maskolių biurokratai skaitosi su publika, opinija net laike prispaudę.

Teip dedasi su maskoliais. Su mumis, lietuviais, yra da navatniau. Vienas iš mūsų Amerikoje geradėjų, vardan tikėjimo, seniai jau keikia sau nepatinkančius, kitoniškų politišku monomonių lietuvių: rašo ant jų, kalba, grasi. Po seimo Philadelphiaj tas geradėjas nusibastė į Wilkes Barr'ius ir ten, laikraštį Record, o paskui nusibastė į Worcesterį ir ten vietiniuose laikraščiuose kuobauriausiai apšmeižė lietuvių trokštančius liuosybės.

Terp kitko jis ten pasakė, kad lietuviai esą da nesubrendę prie liuosybių. Kad pažeminti amerikiečių akys liuosybės trokštančius, pavadino juos anarchista. Kitas vėl geradėjas ir trečias geradėjas bažnyčioje keikė tuos, kurie važiuo į Philadelphia knonekalčiausiai apkalbėti savo tėvynės reikalus. Tegul tie geradėjai, atmena, kad už tokių jau darbą pati maskolių valdžia ištremė archirijų Arsenijų į Sibyrą.

Dr. P....

Netarnaukime svetimiems dievams!

Pasižiūrėjau į paskutinį numerį „Darbininkų Balso“ ir su didžiausiu apšvilimo jausmu mečiau šalin! Dėl ko aš taip padariau? Ar tai, kad netoleruoju tos partijos, ir jos mierių? Ne! Bet todėl, kad matau veltą eikvojimą mūsų sunkiai surinkto skatiko, kuris buvo paaukautas ne išnaudotojams Lietuvos pajiegy, bet gelbėjimui mūsų nelaimingos žemės iš savo nelemto padėjimo.

Suraše išleistų atsisaukinų ir lapelių, matome, pv., kad Lietuvų kalboje L. S. D. P. išleido net 12. Bet žiūrėjime toliau — lenkų kalboje išleido tikta 28! Rodo porą iš jų L. S. D. P. išleido su pagalba Lenkų Socialistų Partijos. Ar tai negražu? Lietuviai padėjo lenkams išleisti mūsų sunkiai surinktus. Bet ar lenkai prisidėjo išleisti mūsų kalboje bent vieną lapelį? Ne! Nes kam jiems to reikia, ar lietuviai neturtingesni už juos? Ar mūsų darbininkiškoji literatūra nėra pasiekus augščiausią tobulumo laipenį? Argi mes neturime viso to ganėtinai, kad negalėtume ir vargšams lenkams padėti?

Tarnaukime lenkam, nes ir yra už ką! Jie juk išnaudoja mus nuo seniausiu gadynių, jie juk bandė sulenkinti visus lietuvius, jie slopino mūsų tautiskąjį atsibudimą, jie ir dabar visokiais pragumais dirba, kad mūsų šalį pasilaikyti tik kaip savo provinciją, kurios syvus iščiulpiant, ji turės daugias pajiegy visokeriopiams savo reikalams, kad sustiprėjus,

galėtų užgulti ant kitų silpnųjų, apie ką ponai lenkai visados svajojo.

Kada norėjome pasiųsti delegatą ant visavietinio Socialistų Kongreso Nyderlanduose, tai kas nepripažino mus kaip tautą? Kas mus neprileido dalyvauti? Kas? Ar tai nebuvo lenkai ir maskoliai? Gal sakysite, kad atstovai lenkų ir maskolių, turėdami ypatingą piktumą ant lietuvių, tą begėdišką darbą atliko? Ne! Visa Lenkija pritarė Luxemburgiui, kada ji pasakė, kad Lietuva, tai Lenkijos dalis ir už tai ne kas kitas kaip lenkai ją gali perstatyti.

Tai gi, mes, kurie aukavome pinigų išliuosavimui Lietuvos, negalime pagirti tokių nelemto darbą, nes negėdijam, kad mūsų pinigai suteiktų amžiniams išnaudotojams galybę, negeistina mūsų šaliai. Mes labiau malonėtume matyti visus mūsų aukas sunaudotas mus pačių reikalams. Stipresnes pajiegas turėdami, tuomi pasekmingiau įstengsime kovoti, ir tuomi greičiau galėsime pakreipti laisvės spindulius ant mūsų nuvargintos šalies.

Nors kartą liaukimės tarnavę svetimiems dievams, o bandykime tarnauti patys sau!

Keistutis Šliupas.

„Aušros“ draugystės atskaita už 1905 m.

Kasierius Centrališko Komiteto „Aušros“ dr-stės Dr. J. Šliupas, atiduodavo įplaukimus ir išdavimus su smulkmenomis kiekvieną mėnesį, užtai nėra reikalo tą beartkartoti. Paduosime čia tik abelon metinį stovį.

Įplaukė per 1905m. \$898.56

Išduota..... \$746.37

Liko išde \$152.19

Nuo pereinų metų buvo..... \$562.48

Iš viso yra išde lyg 1d.

sausio 1906 m..... \$714.67

„Aušros“ dr-stė susidada iš 4 kuopų su 57 šanariais.

Bėgyje praeitų metų „Aušra“ su visuomenės prisidėjimu sušelpė sekančius mokaleivius (paduotos tik pradinės vardo ir pravardės raidės):

Graziui \$50.40 stipendijos.	
V. D. 125.12	„
V. M. 60.00	„
A. V. 97.25	„
A. L. 150.00	„
J. K. 150.00 pašelpos.	
F. M. 40.00	„
P. R. 50.25	„

Iš viso \$723.02

Spauda konstitucijos... 11.00

Uzmokėta už rankraštį... 10.00

Krasos, maitas ir susiraš. 2.35

Iš viso išduota \$746.37

Praeitų metų atiduotoje atskaitoje už 3 metus „Aušros“ dr-stės darbo buvo smulkmenomis aprašyta apie Gražį, V. D., V. M., F. M., A. V. (paduotos pirmutinės raidės vardo ir pravardės mokaleivio). Dabar reikia visuomenę supažindinti su naujai sušelptais, A. L., J. K. ir P. R.

A. L. amerikoniškai visuomenė yra gerai žinomas, nes daug darbavos ant tautiškos dirvos. Jo paskutinis veiklas yra Lietuviskai-Angliškai ir Angliškai-Lietuviškais kalbų žodynas. Dabar jis mokinasi Sveicarijoje universitete ekonomiskame ir filiozofiskame skyriuje. Gauna ant metų \$150 stipendijos.

J. K. baigęs Chicagos Dailės Institutą turis gabumą. Norėdamas toliau dailioje lavintis prašė „Aušros“ dr-stės jį pagalbėti, kad „Aušra“ paimtų jo reprodukciją paveiklo „Grįžimas iš kermosiaus“ ir išleistų ant išlaime-

jimo, o jam suteiktų kaip tuom laikinę pašalpą \$150. „Aušros“ šanariai didumu balsų sutiko.

P. R. studentas dailos, Krokavoje, turis gabumą ir žadas daug ateityje atlikti. „Aušros“ dr-stės šanariai didumu balsų sutiko ant jo meldimo ir sušelpė jį \$50.25.

Jeigu kam iš visuomenės šita atskaita nebuvo suprantama arba neaiški, tai meldžiame kreiptis prie centrališko sekretoriaus „Aušros“ dr-stės K. Gugio Chicago, Ill. 3157 So. Halsted st. 3 fl., o jis noriai kiekvienam paaiškins.

Žvynuocius (Manis tricuspis), turys skilve dantis.

GAMTAMOKSLIŠKAS PAPASAKOJIMAS WILH. BOELSCHKE.

Mes, kulturiškai augstai pasikėlę žmonės stovimi įdomioje nesutikmėje. Apystovus mūsų gyvenimo, kaip rodo, veda ypatingą kovą su vienu mūsų organu: jos kas kart mažiau ir mažiau besutinka su dantimis. Vienok, man rodos, kad tie tetratomtarpiniai apsiereiškia, kuriuos tobulėnė kultūra prašalins. Bet, įgavęs dantų gėlimą, galvoju pesimistiškai, ar ne geriau būtų, kad mes visi jokių dantų neturėtume: nuo pat kudiystės nesiotume netikrus, idėtas dantis, tada bent dantų gėlimo neatjaustumė. Žinome juk kiekvienas gana gerai, kokius skausmus kudiškis turi iškentėti, kada jam dantys dygsta, o paskui, pientantis išpuolant ir vėl ataugant; pasibaigus šitai cemonijai prasideda dantų pliombavimas ir traukimas — šriubas be galo! Ar nebutų galima tą visą blogumą išpat pradžių sustabdyti ir dantų dygimą, kaip gantos apsiereiškimą, su visu panaikinti? Butų labai gerai, kad galėtume toį stangiojo gamto, į kurią mus likimas be galisties išklišo, viską pagal savo norą lengvai padaryti ir tuos nuo amžių viespataujančius gamtos įstatymus perkeisti! Vienok ne taip lengvai tas padaroma!

Kada aš taip sau be jokios naudos galvoju ir vieną mintį po kitai apie dantų gėlimą ir orą leidžiu, puola mano akys su nemažu pavydu ant įdomiausio svečio mano darbo kambario; ant didelio iškimšto žvynuocius (Manis tricuspis), paeinančio iš tropiškų Afrikos šalių. Gyvunas paeiši didelių rudą aglinį ritynį (kamieno galą), pastatytą ant keturių mažiukų nagutuų kojų, iš kurio vieno kampe, iš po atverstų žvynelių, mažai juoda galvelė, išsėdyta dvejais brangakmeniais — akutėmis — kyšo. Nelabai žvėrinčiuose apspazinusios melingos lankytojos, palaike šitą gyvūną, iš priezastingos prieštaraujančių hipotetų, už jauną krokodilį ar už dailišką nudirbtą japonišką dailės produktą. Vienok šitas gyvunas ne vienas ne kitas neyra, gyvunas yra žinduolis, kas jį didžiausiu dailišku darbu padaro. Prie jo, kaip po žinduolio, jau tas gana įdomu, kad jo oda netoki, kaip kitų žinduolių, bet paeiši ir džio odą: jo oda apdengta akmens kietumu žvyneliais (lukšteliais), kurie kaip stogo čerpės ant vienskito guli. Sekdami išsivystymo mokslą negalime ne kiek be abejoti, kad žilų senovės žinduoliai tokias, žvyneliais apdengtas, odas turėjo: žinduoliai tuomet paeišo reptiliškiems gyvūnams, turintiems serdokines odas, teip vadinamies saurams. Vien tuomet jie nu-

metė savo žvyninį apdangalą, kada jų tikras charakteris kaip žinduolių į aiškį išėjo, kada jie galutinai nuo žemesnės, sėnesnės gyvūnų veislės atsiskyrė. Vletoje žvynelių atsirado ant to gyvūno odos plaukai, ant ko dabar lengvai žukį ar lapę nuo džio atskiriame. Vienok, kaip viskas gamtoje po valiai įsivysto, teip ir žinduoliai negustoję iš karto ypatingus žvynelius auginti. Didysis skruzdėlėdis da ir dabar tebenesioja juodus raginius žvynelius ant išpustų uodegos. Ypatingi afrikoniški anomaluridai turi po uodega dvi žvynelių eiles: bobrio (Castor fiber) uodega yra žvyneliais apdengta, o iš plaukų stovio daugumo tikrų plaukinių žinduolių, išpažystame da tikrus pėdeskius, kad šitie plaukai kada nors iš po žvynelių išlindo. Žvynuocius da ir šiandien toje prasmėje tebėra tikru driežiniu žinduoliu. Žvyneliais, kaip geriausiu serdoku, yra apaugusi jo galva, nugaru, uodega, net ir dalis kojų. Kada gyvūnas, pabrūkęs po savim uodega, kaip eys susimiečia, tada būna „neįėjėdžiama“; šitokiam gyvūnui ne išnykę žilos senovės milžinai negalėjo nieko kenkti — jis budavo „neįėjėdžiamu.“ Žvynuocius, išties, yra keistu sutvėrimu. Niekas nežino iš kur jis paeina, ne prie kokio skyrtaus žinduolių sisteme jis tikrai priklauso. Ilgą laiką priskaitė jį mokslinčiai kaip ankštą giminę prie Mylodontų, armadilų arba švynučių (Dasypus) ir skruzdėlėdžių Amerikos, nors jis tik Afrikoj ir pietinaj Azijoj tegyvena. Tas priskaitymas, vienok, pasirodė klaidingu. Tada tapo jis prie teip vadinamo žemės parselio (Orycteropus, Capensis) priskaitomas, vienok ir tuomi nes ant ilgo jis galėjo pasigirti. Užtai jis yra dabar apvienėjas — tveria atskirą žinduolių veislę. Ypatingi anatomiški mažmožiai, apsiereiškianti gyvūnui motinos kūne besivystant (esant embriologiskame laipsnyje), atsieneša da kiek ir prie arklio. Ant salos Java gyveno amžių gludumuose, laike, kada garsus Pithecanthropus tenai vaikščiojo, žvynuocių veislė, kuri ne kiek didumu nuo didžiųjų tuomlaikinių milžinų nesiskyrė, buvo milžinai. Kelios veislės šitų gyvūnų vaikščiodavo ant užpakalinių kojų, su uodega pasiremami. Žodžiu sakant, ta veislė žinduolių yra mums misterišku dalyku dėl savo nepaprastų ženklu. Vienok, diddysis skaitliu tųjų, kurių dantų gėlimas kankino ir da, be abejonės, kankins, galėtų šitą žvynuocių už savo apginėją (patroną) išsirinkti.

Šitas gyvūnas, per visą savo amžių, neturi nė vienos danties žanduose, rodosi, kad už pasilikimą sau pratevių serdoko jį gamta tuomi nulėbė. Net jam nė plėndamčiai neišauga. Bunant jam da embrų, gemalu, (billekiois sutvėrimas besivystas da motinos kūne) pradeda snukyje „ženkliai“ vystytis, atsinešanti kiek ant dantų, bet pirki užgimimo ir tie „ženkliai“ išnyksta. Šitie žendkliai, viedok, parodo mums, kad jų prosenėliai dantis turėjo. Kaip rodos, visi seniausiasieji žinduoliai turėjo dantis snukyje. Žinduolia, vėliau dantų netekę arba ir dabar neturį, yra, be abejonės, pasavę dantis nereikalingas aturėję ir nuo jų atsikratę, dantis panaikinę. Žilų senovės, gamta per atsakanti laiką, išaugino ir panaikino

dantis pas gyvūnus ne vieng, bet kelis kartus. Žinome tikrai, kad paukščių snapas, panaikinus dantis bedandiu tapo; paukščių Jura ir kalkinės gadynių turėjo žanduose tikrus driežinius dantis. Želvės, kurios teipgi dabar bedandžiais gyvūnais yra, turėjo žilų senovės teipgi nemažus dantis, ką mes ant atkastos liekanos priešistorinio gyvūno išpažystame. Didžiuvi teipgi neturi dantų; ant gomurio yra didelės trikampės raginės lentutės, fišbinu vadinamos, per kurias didžiausiai pagauti košia, vienok didžiųjų vaikų negime įgauti gana geras dantis, kuriuos paskui, nepradėjus vartoti, išnyksta; bet šitas dantų dygimas parodo mums gana aiškiai, kad didžiųjų prosenėlių žilų senovės labai geras dantis turėjo; da ir dabar gyvenančios didžiųjų atmainos, kaipantai delfinai, turi labai geras dantis. Dantų panaikinimas, gyvūnui teip naudingo organo, vienok nevyko be jokio gamtos apsirokavimo — išnyko tikrai pas tuos gyvūnus, pas kuriuos dantis, pagal gyvenimo sąlygas, pasidarė nereikalingas. Gamta panaikina tikrai tuos organus, kurie prie tuotarpinių sąlygų ne reikalingi, o jų vietoj ataugina kitus, geriau gyvūnui tinkančius. Kad gamta organus pagal gyvūno gyvenimą pritaiko, mafome iš skirto dantų išsivystymo tų pačių dantų gyvūnų. Grauzikai, paeizdan, išvystę labiau savo pryskakines, piovines dantis, draskanti žvėrys — iltines, akines, o atrajotik Afrikoj ir pietinaj Azijoj tegyvena. Tas priskaitymas, vienok, pasirodė klaidingu. Tada tapo jis prie teip vadinamo žemės parselio (Orycteropus, Capensis) priskaitomas, vienok ir tuomi nes ant ilgo jis galėjo pasigirti. Užtai jis yra dabar apvienėjas — tveria atskirą žinduolių veislę. Ypatingi anatomiški mažmožiai, apsiereiškianti gyvūnui motinos kūne besivystant (esant embriologiskame laipsnyje), atsieneša da kiek ir prie arklio. Ant salos Java gyveno amžių gludumuose, laike, kada garsus Pithecanthropus tenai vaikščiojo, žvynuocių veislė, kuri ne kiek didumu nuo didžiųjų tuomlaikinių milžinų nesiskyrė, buvo milžinai. Kelios veislės šitų gyvūnų vaikščiodavo ant užpakalinių kojų, su uodega pasiremami. Žodžiu sakant, ta veislė žinduolių yra mums misterišku dalyku dėl savo nepaprastų ženklu. Vienok, diddysis skaitliu tųjų, kurių dantų gėlimas kankino ir da, be abejonės, kankins, galėtų šitą žvynuocių už savo apginėją (patroną) išsirinkti.

Šitas gyvūnas, per visą savo amžių, neturi nė vienos danties žanduose, rodosi, kad už pasilikimą sau pratevių serdoko jį gamta tuomi nulėbė. Net jam nė plėndamčiai neišauga. Bunant jam da embrų, gemalu, (billekiois sutvėrimas besivystas da motinos kūne) pradeda snukyje „ženkliai“ vystytis, atsinešanti kiek ant dantų, bet pirki užgimimo ir tie „ženkliai“ išnyksta. Šitie žendkliai, viedok, parodo mums, kad jų prosenėliai dantis turėjo. Kaip rodos, visi seniausiasieji žinduoliai turėjo dantis snukyje. Žinduolia, vėliau dantų netekę arba ir dabar neturį, yra, be abejonės, pasavę dantis nereikalingas aturėję ir nuo jų atsikratę, dantis panaikinę. Žilų senovės, gamta per atsakanti laiką, išaugino ir panaikino dantis pas gyvūnus ne vieng, bet kelis kartus. Žinome tikrai, kad paukščių snapas, panaikinus dantis bedandiu tapo; paukščių Jura ir kalkinės gadynių turėjo žanduose tikrus driežinius dantis. Želvės, kurios teipgi dabar bedandžiais gyvūnais yra, turėjo žilų senovės teipgi nemažus dantis, ką mes ant atkastos liekanos priešistorinio gyvūno išpažystame. Didžiuvi teipgi neturi dantų; ant gomurio yra didelės trikampės raginės lentutės, fišbinu vadinamos, per kurias didžiausiai pagauti košia, vienok didžiųjų vaikų negime įgauti gana geras dantis, kuriuos paskui, nepradėjus vartoti, išnyksta; bet šitas dantų dygimas parodo mums gana aiškiai, kad didžiųjų prosenėlių žilų senovės labai geras dantis turėjo; da ir dabar gyvenančios didžiųjų atmainos, kaipantai delfinai, turi labai geras dantis. Dantų panaikinimas, gyvūnui teip naudingo organo, vienok nevyko be jokio gamtos apsirokavimo — išnyko tikrai pas tuos gyvūnus, pas kuriuos dantis, pagal gyvenimo sąlygas, pasidarė nereikalingas. Gamta panaikina tikrai tuos organus, kurie prie tuotarpinių sąlygų ne reikalingi, o jų vietoj ataugina kitus, geriau gyvūnui tinkančius. Kad gamta organus pagal gyvūno gyvenimą pritaiko, mafome iš skirto dantų išsivystymo tų pačių dantų gyvūnų. Grauzikai, paeizdan, išvystę labiau savo pryskakines, piovines dantis, draskanti žvėrys — iltines, akines, o atrajotik Afrikoj ir pietinaj Azijoj tegyvena. Tas priskaitymas, vienok, pasirodė klaidingu. Tada tapo jis prie teip vadinamo žemės parselio (Orycteropus, Capensis) priskaitomas, vienok ir tuomi nes ant ilgo jis galėjo pasigirti. Užtai jis yra dabar apvienėjas — tveria atskirą žinduolių veislę. Ypatingi anatomiški mažmožiai, apsiereiškianti gyvūnui motinos kūne besivystant (esant embriologiskame laipsnyje), atsieneša da kiek ir prie arklio. Ant salos Java gyveno amžių gludumuose, laike, kada garsus Pithecanthropus tenai vaikščiojo, žvynuocių veislė, kuri ne kiek didumu nuo didžiųjų tuomlaikinių milžinų nesiskyrė, buvo milžinai. Kelios veislės šitų gyvūnų vaikščiodavo ant užpakalinių kojų, su uodega pasiremami. Žodžiu sakant, ta veislė žinduolių yra mums misterišku dalyku dėl savo nepaprastų ženklu. Vienok, diddysis skaitliu tųjų, kurių dantų gėlimas kankino ir da, be abejonės, kankins, galėtų šitą žvynuocių už savo apginėją (patroną) išsirinkti.

tas, nevalytas, su žvirgzdais ir žemėmis, tiesiog į skilvį.

Vardas dantys gimdo mūsų mastyse labai keistą supratimą. Kalbėdami apie dantis manome paprastai apie kramtymo ar kandimo aparatą, esantį žanduose. Tas vienok netiesa; žalojė varlė turi dantis ir ant gomurio, o pas žuvis pilna gerklių dantų; straigės turi savo dantis ant liežuvio. Ar gi negalėtų atsitikti, kad kramtymo aparatas suvisu išsnukio pranyktų ir skilve atsitastų? Juk skilvį yra geriausia aptieka, kurioje chemiskai destiliuojama ir perdirbama. Vienok prie aptiekos reikalingi ir mechaniški įrankiai: pėllis, kapočius ir žolių spaustuvas (presas). Prie šito atsimenime apie skubius pasikrutinimus žarnų. Kodėl gi negalėtų ir skilvis spauti, malti ir suplauštinti? Paukščių skilvis, kaip žinome, ypatingai grūdus lesančių paukščių, yra padalintas į du skyrius: pirmutiniame skyriuje, kambarėje vien destiliuojama, antrame gi spaudžiama. Spaudžiamasis skyrius, kambarys išrodo lyginai kaip malunas; girnomas gi buna pačios, ragienos medega iškelotos, skilvio sienos. Pas paukščius šitas malunas yra reikalingas, kadangi paukščiai dantų neturi ir visus grūdus, nesumulkinę, nuryja, užtai turi paukščių skilvy, gerklys maluną (kramtymo aparatą) užstoti. Žvynuocius, vienok, yra daug toliau su savo skilvių nužengęs. Žvynuocius skilvy yra didžiausiu stebuklu žinduolių karalystėje; jo skilvy kanda su tikroms dantimis.

Žvynuocius skilvy teturi tikrai vieną aptiekinį skyrių, kambarį, kuriame, vienok, visi įrankiai yra. Skilvio sienos iškelotos kieta ragine medega, galinti maistą gerai suspausti ir susmulkinti. Skilve, ant praryto maisto, išsileja iš dviejų didelių duelių ypatingas skystimas, kuris pradeda maistą išdėstyti. Užpakalij aptiekinio kambario, ten, kur įėjėnės durys į žarnas, susieina skilvio sienos arti viena kitos, lyginai kaip koridorius, padarydamos (tos sienos) kaip piuklą, kurio aštrios kampuos raginės dantys labai su viens kitu susiduria. Druti raumenys krutina šitą smulkinimo aparatą, kuris baisųjį kankinimo aparatą, „geležinę mergą“, primena, vartojamą inkvizicijos gadyneje. Aparatas kramto su abiem dantų eilėmis ir susmulkina net kiečiausius chitiniškus skruzdėlių serdokus kaip geriausios girtos. Ramiai sau smaudžia žvynuocius valgio virinimo laike, kai kada teatveria savo bedantį šnipą (snukį), bet apačioj žvynuocių serdoko kanda ir kramto skilvis prarytus gyvūnus, triuškins kietus skruzdėlių kunus ir trina žvirgzdus ir gyvūnus į miltus ir košę, idant žarnos be jokio nesveikumo galėtų atsakančiai su naudoti. Teip matome, kad žvynuocius, nežinia iš kokios priezastingos, vėl panaikytų serdoku senų gadynių saurų (milžinų driežų) apsiliko, kaipi godojamu prosenių palikimu, bet sykiu šitą raginių žvynų serdoka savo vidurinėse įdomiausiam ir kiečiausiam išradimui panaudojęs, kokį visoje nugarauklių gyvūnų karalystėje niekur kitur neįtikinamame.

Dabar man, dantų gėlimo kandas kenciančiam ligoniui, gimsta mintys paeiklas: kad dantų gėlimas skilvių butų? Išties negali man šiandien joks žmogus bepaeiklėti.

Didesnė vertybė.

Gyveno kartą kur ten turtingas žmogus; šitas turtelis paveldėjo nuo savo tėvo daug sidabrinių, daug tukstančių markių. Turtelis buvo gudrus ir jis galvojo, kaip čia man padaryti, kad tie pinigai vis augtų? Tada išėjo jis ir nusipirko už 20 markių 20 svarų medvilnių. Nusipirkęs, nuėjo ant turgaus, kur neturtėliai sėdi, ir paklausė vieno: „Ar eisi tu pas mane už 3 markes dirbti?“ Neturtėlis džiaugėsi: jis buvo išalkęs. Ir jis galvojo: „3 markės! Tai lygiai tiek pat ką ir tavoras vertas, kurį į 6 valandas galima padirbti!“ Ir neturtėlis nuėjo su turtėliu. Turtėlis nupirko jam už dvi markes varpstę ir neturtėlis pradėjo dirbti. Vakare parėjęs turtėlis, rado 10 svarų medvilnių į 10 svarų siulų perkeistus. Turtėlis mastė. Desimtis svarų medvilnių prekioja dešimti markė, varpstės dvi markės, darbininko darbas 3 markės. Taigi viso penkioliką markių. Tada jis užpyko ir pradėjo neturtėlį kloti: „Tu tinginy! Penkioliką markių! Juk tai turgaus prekė siulų! Juk tai siulų tikra vertė! Na, ir ką aš iš to turin?“ Ne, turtėlis tylėjo: jis buvo kvailas. „Kaip ilgai tu dirbai?“ — „Sešias valandas.“ — „E! kodėl ne ilgiau? Juk čia da yra neverptų medvilnių.“ — „3 markės teyra šesiu valandų darbo vertos.“ Tada išjuokė jį turtėlis: „Tai nesidinkis sau ir dirbk ten, kur tau tiek moka. Eik sau po velnių, kvailij!“ Neturtėlis išsigando. Jis turėjo šeimyną — pačią ir kudičius ir dabar pats pamatė, kad da kvailu buvo. Jis pradėjo turtėliui labai maldauti ir šitas palaikė jį ir ant kitos dienos ir vėl padavė jam 20 svarų medvilnių. Kada turtėlis pas jį vakare atėjo, rado turtėlis 20 svarų siulų. Šypsodamasi pradėjo turtėlis skaitliuoti: 20 markių medvilnių, 2 markės varpstės, 3 markės darbininkui už darbą. Taigi visko pasidaro 25 markės. Bet siulai ant turgaus 30 markių prekioja — už tiek galima juos parduoti. Tada glostė turtėlis neturtėliui pečius ir tarė: „Matai, teip gerai. Tu išdirbai 12 valandų, o aš pasipelniau 5 markes. Ant tokio pamato dirbsime ir ant toliau.“

Is Otto Erich Hartleben „Dienknygės“.

Nauji Rasztai

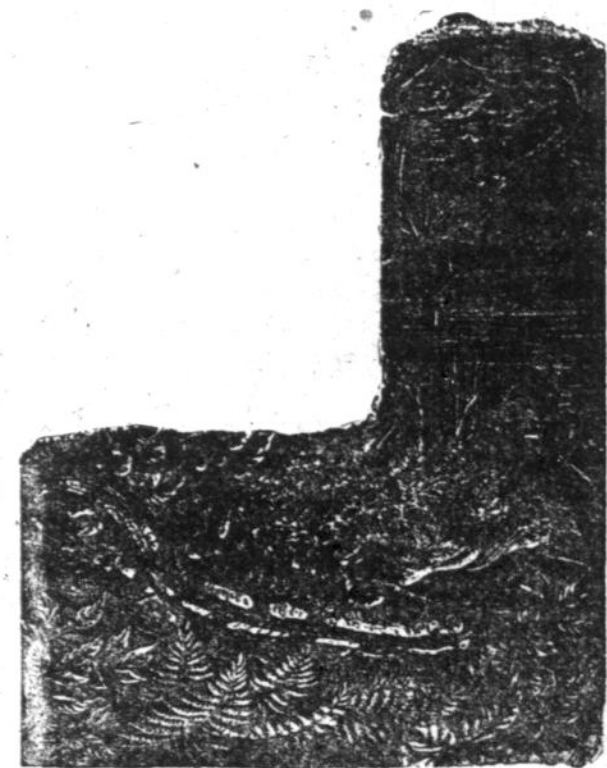
„Darbininkų Balso“ mėnesinis Lietuvos darbininkų laikraštis, No. 11 ir 12. Kaina 15 kap. Telpa tuose dviejuose numeriuose šitas: Lietuvos Socialdemokratų Partijos su Lietuvų Socialdemokratų Darbininkų Partija susijungimas; Politiskasis streikas; Paskutinės despotizmo dienos; Caro manifestas išleistas spalį 17, 90 d.; Nauji „tautos“ gelbėtojai; Dar apie „tautos suvadžiotojus“, jų nevydymą nedorybes ir šiep kairiųjų dalykus; Vokietijos Socialdemokratų Partijos susivaižavimas Jenoj; Musų apsilėdinimas. Reakcijos pradžia Lietuvoj; Žinios iš Lietuvos; Nutarimai Skapiškio valsčionių susivaižavimui; Lietuvos Socialdemokratų Darbininkų Partijos susivaižavimas rugpiučio mėn.; Kas taiso „pagromus“; Iš Mandžiurijos; Iš Partijos darbu.

Kiekvienas žmogus ras šitame dvyliypiniame numeryje daug pamokinių; ras visą Partijos augį ir atskaitą už visus metus. Šitą laikraštį vertėtų kiekvienam darbininkui turėti. Galimas gauti pas J. Ilgandą, 8108 So. Halsted st., prisiunčiant 15 centų.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmel'į.

Salamandra ir tritonas. Salamandros gyvena drėgnose giriose. Jų kūno parva

Salamandra ir jų buođgalvės.

yra juoda su geltonais šlakais. Tritonai pavasaryj pasitaiko kiekviename prude.

KLIAŠA V.

Žuvis.

Prie šito skyriaus priguli vandeniniai sutvėrimai, didesnė dalyj apžėlę žvynais. Kvėpuoja per visą amžį pažandėms. Deda ikrus, iš kurių išsivysto jaunos žuvytės. Užbaigus persikeitusios į pasirimo plėvės, taigi vietoj kojų, turi pasirimo plėvės.

DALIS I.

Kaulinės žuvys.

Prie šitos dalies priguli žuvys turinčios kaulinį skeletą.

Karpė. Vidutinis didumas 30—40 centimetrų arba 1—1½ pėdos.

Kūno pavidalas karpių, kaip ir kitų žuvų, panašus į valtį. Todėl lengvai perplaukia vandenį, jis negali teip žuvių plaukimo stabdyti, negu kad būtų kitokio pavidalo. Karpių galva sujungta su liemeniu ne krūtinių kaklu, bet tiesiog pereina į liemenį, o liemuo eina vis siaurin vnuodegos link.

Pasirimo plėvės karpių plačios, kaip ir kitų ir styry platumas. Plėvės prie krutinių atsaok prysakinėms kojomis kitų gyvūnų, o pilvinės — užpakalinės. Apart tų yra dar ties kūno viduriu neperinė plėvės — nugarinės ir vnuodeginės. Plėvės tos susideda iš odos, paremtos ant kaulinių arba kremzlinių akstinių. Karpės gali jas išskėsti ir suglausti, pakelti ir nuleisti.

Žiurint į plaukiančią žuvį, nesunku patėmyti, kad ji iriasi prysakin suduodama su vnuodega tai į dešinę, tai į priekinę pusę. Taigi aišku, kad žuvis iriasi prysakin su vnuodega ir su vnuodeginės plėvės. Todėl vnuodega sity sutvėrimų druta, susideda iš tvirtų raumėnų. Krutindama pilvinės ir krutinių plėvės, žuvis teipgi gali irtiesi prysakin, bet palengva. Porinės plėvės, plaukiant, yra styry.

Po nugarkaulių karpių yra plėvinis krepšelis pripildytas oru, teip vadinama plaukimo pūsle. Kaip tik pūsle sienos susitraukia, jos labiau suspaudžia pūsle esančią orą. Per tai žuvis sutraukia kūną, jis mažiau vandens išspaudžia, tai sunkumas kūno vandenį pasididina ir žuvis nusileidžia ant dugno. Jeigu gi pūsle pasididina, kūnas žuvies pasididina, išspaudžia daugiau vandens, taigi kūnas darosi lengvesnis ir žuvis pakyla į viršų. Mat kiekvienas įmestas į vandenį daiktas ten žudo tiek savo svarumo, kiek sveria jo išstumtas vanduo. Todėl, antai, geležiniai laivai neskęsta vandenį, kad jie dideli. Iš dviejų daiktų vienodo svarumo, vandenį greičiau nuskęsta mažesnis, kadangi jis mažiau vandens išstumia, todėl ir mažiau žudo savo svarumo.

Žinote, kad jeigu stiklą, pripildytą šalto vandens, padėti kur ir duoti jam ilgesnį laiką pastovėti, tai stiklo sienos užsidengia vidurių mažais burbulėliais, kurių viduryj yra oras. Tas rodo, kad vandenį oras yra sutirpęs. Tuom oru ir kvėpuoja žuvis. Kvėpuoja žuvis pažandėmis, kvėpavimo organais. Pažandės yra iš abiejų galvos kraštų. Pažandės yra iš kaulinių lankų arba teip vadinamų pažandinių lankų; kiekvienas lankas uždėtas ant dviejų pažandinių lapelių. Kauliniai dangčiai uždengia pažandės iš lauko ir saugoja jas nuo sužeidimų. Užpakalinis kraštas pažandžių dangčio prigula liuosai prie kūno teip, kad tarp jų ir kūno yra plyšys arba, teip vadinama, pažandžių skylė.

Perplovimas pažandžių lankų su dviem lapeliais.

Plėvės pažandinių lapelių — plonutė. Todėl angliarugštis kraujo per jas gali pereiti į vandenį, o oxygenas oro, sutirpusio vandenį, prisigriebia į kraują. Bet, kad tas galėtų atsibuti, į pažandės turi, nuolatai, plaukti šviežias vanduo. Vanduo įeina į nasrus, pereina per kraštinius pažandžių plyšius, iš nasrų — į pažandžių dalis, aplieja pažandžių lapelius ir išeina laukan per kraštinių pažandžių plyšį.

Karpių kūnas apžėles žvynais. Žvynai užgula viens kitą; liuosai žvynų galai nukreipti užpakalin, todėl jie negali stabdyti žuvies pasikrutinimų vandenį. Slidūs skystimas, kuriuom ištep-tas žuvies kūnas, teipgi palengvina pasikrutinimus vandenį.

Išilgai kūno, nuo galvos iki vnuodegai, eina tamsi linija, teip vadinama šoninė linija. Tas paeina nuo to, kad tos dalies žvynuose yra maži kanalai. Prie tų kanalų prieina nervai, todėl tą šoninę liniją laiko už organą kokių nors žuvies jausmų. Kokius jausmus turi žuvis tuos šoninės linijos kanaluose, mes nežinome, kadangi mes neturime tokių jausmų organų.

Karpės eda viską, ką tik sugriebia. Jos eda vandeninius augmenis, smulkius gyvūnus ir puvančias medegas, todėl karpės nėra reikalo plaukinti teip greitai kaip draskančioms gyvūnoms žuvis. Todėl karpių kūnas platus.

Nasrai karpių siauri, dantų juose nėra, kadangi jos nereikalauja gaudyti ir draskyti stambesnių gyvūnų. Nasrai apsiausti mėsinėmis lupomis ir usais; jie yra dasytėjimo organais, įsiekant vabalų dumbelė. Akys karpių didelės, bet su joms žuvis mato ne geriausiai; visos žuvys trumpamatės.

Karpės turi daug priešų, o gamta joms mažai davė atsigynimo ginklų: jas gauda udros, pelės, žiurkės ir vieokai vandeniniai paukščiai.

Kaip daugumos žuvių, teip ir karpių nugara tamsesnė už papilvę ir šonus: nugara karpių tamsiai pilnos parvos, o apatinė kūno dalis geltonos parvos, per tai žuvis nelengva patėmyti priešams esantiems lygiai viršų, kaip ir apacioj: žiurint nuo viršaus, tamsi nugara mažai skiriasi nuo tamsios parvos dugno, žiurint gi nuo apačios, šviesi papilvės parva neatiskiria nuo parvos dangaus. Bet tokia parva nelabai apsaugoja karpes nuo turinčių geras akis priešų, kurie daug išnaikina sity žuvis, ypač daug prašva jannučių, ką tik išsivysčiusių iš ikrų. Karpių viešle palaiko didelį jų vaisingumą. Viena pataitė meta apie 700000 ikrų.

Karosas paprasta žuvis, labiausiai žinoma Lietuvos praduose.

Auksinė žuvytė, auginama stikliniuose induose ant langų, paeina iš Chinų, yra tai atmaina paprastų karosų.

Lynai laikosi, paprastai, ant dugno, todėl parva jų, kaip ir karpių, tamsi.

Ungurys teipgi laikosi ant dugno, parva jo, teipgi tamsi. Rudenį, suaugę unguriai iš upių plaukia į jures ir ten meta ikrus, pavasaryj gi jauni ungurčiai plaukia iš jurių į upes.

Lydeka draskanti žuvis Lietuvos vandenų. Snaugusi turi pusę sieksnio ilgio ir sveria apie 40 svarų. Plaukia greitai, todėl nedaug yra žuvųčių galinčių nuo lydekų išsigelbėti. Paprastai, lydekos tyko ant savo aukos pasilėpusios tarp žolių ir maurų. Parva jų žalsva su juodais taškais, todėl nelengva patėmyti. Kadangi lydeka laiba, turi mažą galvą, tai ji lengvai perplaukia vandenį ir plaukia greitai. Nasrai platus, su jais lydeka pagauna mažesnes žuvis, neaplenkia nė savo veislės. Syki patekusi į lydekos nasrus, žuvis negali ištrakti, kadangi nasruose yra daugybė aštrių dantų, kurių daugumas užriesti atgal.

Ešeris tokios jau parvos kaip ir lydeka; jis teipgi — draskanti žuvis Lietuvos vandenų. Nugarinė ešerų plėvė yra aštrūs akstinai, todėl didesnes draskančios žuvis nedrysta užpulti ant ešerų.

Dyglė — maža žuvytė esanti Lietuvos vandenyse; ji dar geriau apsaugota nuo priešų už ešerį, saugoja ją akstinai esanti ant nugaros.

Lašiša draskanti žuvis, viena iš brangiausių žuvių gyvenančių gilesnėse Lietuvos upėse. Kas meta lašišos traukia iš jurių į upes, plaukdamas, persoka gana augstus vandenskrėčius, išsisklaido po mažesnes upes ir upelius, kur meta ikrus.

Lašvaras, giminingas lašišoms, gyvena smarkiai tekantiuose, šaltuose vandenyse, drumstuose vandenyse jų nėra.

Silkė turi 20—35 centimetrų arba 8—13 colių ilgio. Silkės gyvena šiaurinių kraštų jūrose. Jos laikosi visada viršutiniuose vandens sluogniuose, ir gilumas nenusileidžia, todėl ir parva jų mėlėnais žalsva, atkakanti parvai jurių vandens. Viršutiniuose jurių sluogniuose silkės randa ir maistą. (Toliau bus)

IŠ VISUR.

Portsmouth, Anglijoje tapo šiose dienose nuo pastolių nuleistais didžiausias ant svioto karškas laivas „Dreadnought“. Padirbimas to laivo kaštus \$7500000. Kokio dydžio laivas, kokios jo įtaisos, Anglijos karės ministerija laiko paslaptį. Vien išduoda, kad laivas 18500 tonų įkrovo pajėgus, turėsiąs storiąsias serdokus ir didžiausias armoetas. Laivas turėsiąs dešimtį armočių, kurių kiekviena su 49568 arklių pajėgų didžiausias kulka nuleksiančios apie 25 angliškas mylias, o nuo dviejų mylių toľumo pramuš 16 colių storą serdoką iš kiekiausio plieno. Vienas angliškas laikraštis, lyg pasityčiodamas, paduoda, kad šitas vienas laivas galėsiąs į mušį su visa Vokietijos laivyno, stoiti. Vienok reikia neužmiršti, kad ir Vokietija jau tokius milžinus būdavoja. Japonija ir Suvienytos Valstijos būdavoja po du, o Francija net tris. Tai mat ant ko žmoniu su dėti pinigai eina! Ir da žmonės giriasi, kad šioje gadyneje neatsitinka tokių barbarizmų — barbarizmai būvę viduramžiuose! Kad karė tarp viešpatysčių neišvengtina, tą rodos, jau niekas negali beunginėti.

Mieste Fellin, Latvijoje likosi 22 d. sausio 40 revoliucijonierių nušauta, kiti 13 tarpe 24 ir 26 d. sausio. Tarpe tų 40 nušautųjų buvo tik 14 pirma suareštuoti, kiti, 26, liko naktį prieš nušovimą iš lėvų paimti. Suimtiniai prašė pasigailėjimo, kad juos bent be teismo nešaudytų, vienok veltai. Tarpe nušautųjų buvo du vaikai, 15 ir 17 metų senumo; juos užtai nušovė, kad jų tėvas į kolk ten oficerą šovęs ir pabėgęs. Visi miesto mokiniai liko išredyti ir baisiai kanciais sukapti.

Kaip vokiškas medicinos laikraštis praneša, išvažiavus tam tikra mokslinčių ekspedicija pradžioj baltandžio mėnesio į rytinę Afriką ištirimui ten siaučiančios miogo ligos. Mokslinčiai apskaito, kad bėgyje pereitų dešimtį metų Afrikoj nemazia kaip 50000 ar 200000 žmonių nuo tos ligos mirę. Ištirimui tos ligos paskyrė Vokietijos valdžia 120000 markių. Ekspedicijos vadovu yra garsusis mokslinčius Robert Koch.

Laikraščiai praneša, kad Chinijoj, Nancang gub., apart angliško misijonieriaus šeimynos (apie ką pirma pranešėme) ir šeši francūziški jezuitai tapę nuzudyti. Angliškas korespondentas iš Shanghai paduoda, kad tame pačiu jezuitų kalte, nes pašaukti ant teismo, užpuolęs vienas jezuitas ant teisejo (audijos) ir jį mirtinai peiliu sužeidė. Kad jezuitai aršesni už chinus, tą rodos, nerelkia jau aiškinti.

Anglijos žemesnis finansų sekretorius, Robertson, pranešė parlamentui, kad nuo laiko Haagos Konferencijos visos valdžios išviso \$507500000 ant laivynės reikalų išdarysios. Tas parodo, kad išdavimai antra tiek pasididino, ir, priveda, kad neužilgo turėsianti karė ugimti. Geras rezultatas Haagos konferencijos!

Iš Rio de Janeiro praneša, kad ištollinis vice-prezidentas, Dr. Alfonso Moreira Penna, likęs 1 d. kovo Brazilijos prezidentu išrinktas.

Sulyg pranešimų iš Rygos, tapo ant jenerolo Orlovo paliepmo ikišiol Latvijoje 1200 revoliucijonierių nušauta. Terp kurio skaitliaus daugių daugiausiai 250 tikrais revoliucijonieriais buvo. Labai daug moterų nušauta. Viena, 18 metų, mergina likosi užtai nušauta, kad ji raudoną vėliavą siuvo.

Iš Paryžiaus praneša, kad Maskolijos valdžia norinti Turkestano Sav. Valstijos parduoti. Maskolijos valdžia reikalaujanti \$20000000 už 40 metų ilgą išnaudojimą Turkestano. Gaila, kad Morganas ar kiti dar milijonieriai to nežino! Galėtų ten karaliu apsišaukti!

Sulyg maskoliško laikraščio „Russ“ pranešimo, tapo Orenburg Taškent geležinkelis maskolij valdžij kokiems laivams galėsiąs į mušį su visa Vokietijos laivyno, stoiti. Vienok reikia neužmiršti, kad ir Vokietija jau tokius milžinus būdavoja. Japonija ir Suvienytos Valstijos būdavoja po du, o Francija net tris. Tai mat ant ko žmoniu su dėti pinigai eina! Ir da žmonės giriasi, kad šioje gadyneje neatsitinka tokių barbarizmų — barbarizmai būvę viduramžiuose! Kad karė tarp viešpatysčių neišvengtina, tą rodos, jau niekas negali beunginėti.

Didelė jurių vilnis išpuštijo kaimą Galati, arti Mesinos, Italijoje. Vilnis išgriovė 61 namą, per ką 600 žmonių neteko pastogės. Toje pat naktį liko audros ir 5 žvejų laivai arti Livorno sudaužyti.

Berlyne yra išviso 225216 vaikai lankančių paprastą mokyklą; 111573 vaikai ir 113643 mergaitės. Paprastą mokyklą yra vietos 254533 vaikams, taigi 29317 vietos yra tuščios.

Iš Nazameto, Francijos, praneša, kad užimant valdžią bažnyčios turtą, žmonės užpuolė ant kareivių. Kareivių viršininką su akme niais sunkiai sužeidė ir daugumą kareivių lengvai.

Iš Trondhjem, Norvegijos, praneša, kad nuo ten išvažiavusių 300 žvejų laivų tik 60 tegryzo. Mena, kad daugumą jų audra turėjo paskandinti.

Valdžios laikraštis, „Ruskoje Gossudarstvo“, praneša, kad šiame pavasaryj pradės reguliariškai laivai nuo Liepojaus į New Yorką plaukinėti.

Ispanijoj viešpatauja šaltis, kurio ten paprastai nebūdavo. Mena, kad vaisiai daug nuo šalčio nukęs.

Iš Apveizdos Dievo Parapijos Čiagagoje.

Pėtnyčioj, 2 d. kovo, policijos sudas sudėjo suareštuotus parapijonus už danžamą klebonijos langų ir kėlimą liarmo bažnyčioje. Policija buvo liudininku prieš suareštuotuosius ir ant kurių kalte nurodė, tuos sudas nubaudė pinigiskai. Šie tapo nubauti:

Povilas Bugvilionis	nu-
baustas	\$50.00
Antanas Pečiukaitis	—
Monika Pečiukaitienė	150.00
Jonas Ustaitis	75.00
Domininkas Pivarunas	50.00
Franciskus Mašinskis	100.00
Katrina Mašinskienė	200.00
Marijona Bruozienė	250.00
Kazimieras Šimkus	1.50
Mikalojus Jurgaitis	10.00
Mikolas Blažys	50.00
Antanas Kelvelis	5.00
Frank Strikauskis	5.00

Paskutiniai penki kaltininkai nubauti mažesne sumomis, savo baumes užsimokėjo ir pabaigtas krikščio, o aštuoni pirmutiniai, kurių baumes augstesnės, nemokėjo, bet apeliavo į augstesnį sudą. Keturiolika kriminaliskai apkalintų liko pasiųsti prie „Grand Jury“

30 d. vasarfo. Policijos skundus ant šios 14 „Grand Jury“ klausys kurią nors dieną šio mėnesio. Jei policija įstengs daroditi kaltę, tai „Grand Jury“ atiduos juos po sudu, jei kaltės nedaroys, tai „Grand Jury“ juos paleis be sudo.

Vardai kriminaliskai apkalintų: Katrina Mašinskienė, Povilas Bugvilionis, Antanas Pečiukaitis, Monika Pečiukaitienė, Jonas Ustaitis, Petras Buovilaitis, Fran. Strikauskis, Petras Venckus, Petras Genaitis, Mikolas Blažys, Juozapas Markunas, Kazimieras Šereika, Aleksandra Dargis, Marė Bruozienė.

Abiejų Pečiukaičių „bėla“ po \$1000.00, kitų visų po \$500.00.

Pereitą nedėdienį parapijonai vėl laikė didelį susirinkimą Freiheit Turner salėje, 3417 S. Halsted st., parapijos reikale. Žmonių prisikimso pilnutėlė salė, kaip ant didžiausio atlaido bažnyčioje. Buvo apie 25 kalbėtojai ir kiekvienas išrodinėjo kunigų ir vyskupų blogus darbus, blėdingumą bažnyčių žmonių ir tt.. Tuli net pravyrkde klausytojus savo graudingomis kalbomis. Prakalbos tęsėsi nuo 1.30 iki 8 val. vakaro. Beveik visi kalbėtojai nurodinėjo, kad kunigija per amžius buvo ir yra žmonių skriaudėja, kad katalikiška bažnyčia buvo ir yra žmonių akiuntoja ir velyjo visiška nuo bažnyčių atsisakyti ir jų daugiau nestatyti ir nėkuomi neselpti.

Vienok žmonės ant to nesutiuka. Jie sako, kad bažnyčios yra geros, tik tai kn. Steponavičia su vyskupu yra negerai. Ir jeigu vyskupas neatsiims kn. Steponavičiaus ir neeis jiems imti geresnio kunigo, tai jie pasistatys kitą bažnyčią greta dabartinės ir ją neužarsysią vyskupui, o tik tai popiežiui.

Puikus užmanymas! Pastatys kitą bažnyčią ir neduos jos vyskupui, bet popiežiui. Neduos čigonui, tik — čigono pačiai; tai kuom čigono pabaidys? — Ar duosit popiežiui ar vyskupui, tai vis bažnyčia bus ne jus, tik tai kunigijos. Dar pirmiau reikia žinoti, ar popiežius priims tokius katalikus, kurie neklauso vyskupo! Kaip kunigas yra vyskupo agentu, teip vyskupas yra popiežiaus agentu, ir kaip vyskupas neklauso parapijonų, tik tai kunigo, teip popiežius nepaklausys parapijonų, o tik tai vyskupo.

Juk bažnyčią „Apveizdos Dievo“ pastatė tie, kurie nebuvo užganėdinti kn. Kraučuno bažnyčia. Statydami, tikėjo, kad šitą bažnyčią pastatė ant geresnio pamato, tikėjo, kad čia kunigas neturės tiesos bažnyčią valdyti, valdys ją parapijonai. Ar ilgai parapijonai valdė? Pastatysite kitą, ir su kita bus tas pats ką ir su pirmutinėmis. Neduosite vyskupui bažnyčios, negausite kunigo ir busite iškeikti bedieviai. O kada tie keikamai įkerės, tai ir šitą vyskupui padova nosite teip kaip pirmasis. Statydami bažnyčias, darysite naudą ne sau, tik tai vyskupui. Sau tik tai kišenius ištuštinsite. Vyskupui nieko nekenks, nors ir šitą naują bažnyčią pastatytumėte. Jis ant tiek bus turtin-gesniu, kiek jam naują bažnyčią pastatysite.

Vieton statyti naujas bažnyčias, ar negeriau būtų pasistatyti sau žmonišką salę, kur draugystės galėtų reikale susirinkti? Reikalų yra gana ir jie nuolatai didinasi. Susirinkimams sandoma salė

les nuo svetimtaunų ir jiems pinigų mokame. Ką kaštuoja prastiausios bažnyčios užlaikymas, už tuos pinigus išstatytumėte puikiausią salę, reikale turėtumėt kur susirinkti ir būtų garbė, kad lietuviai šitą turi. Ar nebūtų gražu, jeigu ateinantys Susivienijimo seimas atsibūtų lietuviškoje salėje? Dabar turime mokėti pinigų svetim-tim už salę. Bažnyčių pristatėme Čiagagoje jau 5, 6-tą organizuoja kn. Ambrozaitis, o 7-tą rengia Apveizdos Dievo parapijonai! Vieni tik lietuviai vyskupą pralobins, tiek bažnyčių jam pristatė! Laikas jau būtų apie save pasirūpinti, ne vien apie Čiagagos vyskupo turtą. Čiagagos vyskupas yra gana turtingas, jis turi kelis sim-tus bažnyčių, yra milijonierius. Jis iš lietuvių nieko nedaro, tiek jisai paies apie lietuvių, kiek mes apie čimus. Tai kam į baž vandenį pilti, kad baloje ir teip jau šlapia. Kam vyskupui statyti naujas bažnyčias, kad jis jau ir teip per daug turi ir nepaiso apie jas, jeigu ten žmonės pešasi ir šaudosi už jo turtą.

Atsišaukimas.

Kaip tik viešas revoliucijos judėjimas Maskolijoje apmirė, caras tuojaus iš naujo pradėjo persekioti ir kankinti mūsų brolius lietuvius, dar labiau negu pirmai. Dabar jis ant suvaldymo politiškai kovojančių lietuvių, daugiau su savo policija nebegali numalšinti, atsiuntė į Lietuvą gaujas puslaukinių, necivilizuotų kazokų. Tie jo akli tarnai šiadien Lietuvoje daro tą ką tik jie nori: išva-gia žmonių turtus, sužeidžia nekaltus žmones, daro krak-tas ir areštuoja kiekvieną lietuvi, ant katro tik turi koki nors politiską patėmijimą. Suareštavo jau daugybę mūsų inteligentų, ukininkų ir fabrikuojančių dirbančių darbininkų, sukimšo juos į kalėjimus ir kankina kuobauriausiais teip, kaip tik maskolij valdžia išmano.

Tie mūsų kankintiniai, vandan savo tėvynės, dabar caro kalėjimuose — kuobauriausiuose ant svioto urvnuose, kenčia didį vargą. Todėl mes Amerikos lietuviai prievolome ir apie juos pasirūpinti — suaukauti aukas ir kuoveikiausiais jiems nusiųsti. Mes Amerikos Kankintinių kasoje aukų jau neturime nė cento, nes gavę telegramą, jog „Kankintinių daugybės, pinigų nėra, siųskit daugiau ir koregicijas“, tuojaus visus pinigus išsiuntėme „Kankintinių kasai“ į Lietuvą. Ir todėl mes „Am. Kank. Komitetas“ paleidžiame šį atsišaukimą į mūsų visuomenę, tikėdamiesi, kad ji pasiskubins suaukauti daugiaus aukų ir tokiu būdu vėl suelsps savo vargstančius kankintinius brolius.

Amerikos Kankintinių Komitetas:

A. Bacevyčia,
P. Mikolainis,
J. J. Paukštis.

Vietinės Žinios.

Čiagagos miestas užimanė da 1000 policistų priim-ti. 500 nori baltandžio mėnesįj priimti, o kitus 500 li-pos mėnesįj. Išdavimus ap-skaito ant \$472500. Mat, su-lyg raskutines statistikas, plėščių eilės pasiretinę, rei-kia sudrūtinti. Nenusimin-kime! Vakare galėsime ra-miai užmigti!

Sidabrinis kryželis

arba

DAILYDĖ IŠ NAZARĖTO.

APYSAKA EUGENIAUS SUE.

Vertė J. Lauks.

Toks buvo atsakymas visų teisdarų ištyrimo teismo. Balsai gi daktaro Borucho ir bankieriaus Ainošaus, viršijo balsus visų kitų; jie šaukė mušdami kumčiams į marmorinį stalą tribunalo:

— Myris Nazareniečiui! Jis yra vertas myrio!

— Teip, teip! — šaukė visi kareiviai ir tarnai augštojo kunigo — jis yra vertas myrio!

— Myriop prakeiktą piktžodžiautoją!

— Veskite tuojau šitą prasikaltėlį pas Viešpatį Pontijų Pilotą, Judėjos gubernatorių, vardan Imperatoriaus Tiberijaus! — priskakė Kaifosius kareiviams. — Jis vienas tegali nusmerkti kaltininką myriui.

Prie šitų žodžių augštojo kunigo, jie išvilko Jėzų iš Kaifosiaus namų ir nuvedė pas Pontijų Pilotą. Genavaitė, įsimačiusi į tarnus, sekė paskui kareivius. Eidama per duris ji pamatė Petrą, balių Jėzaus mokinių, (nors tai buvo ne bailiausias iš visų mokinių, kaip jai rodėsi, kadangi jis viens turėjo drąsą — sekti paskui jį), ji pamatė Petrą kreipiant savo akis šalin, kada Jėzus, žiūrėdamas į savo mokinių, praėjo pro jį, vedamas kareivių. Vienas tarnų, pažinęs Petrą, tarė jam:

— Tu ir buvai su Jėzumi Nazareniečiu!

Petras, paraudonodamas ir nuleisdamas akis, atsakė:

— Aš nežinau, ką tu šneki. ...

Kitas tarnas, girdėdamas Petro atsakymą, tarė stovintiems, rodydamas į jį:

— Sakau jums, kad šitas teipgi buvo su Jėzumi Nazareniečiu!

— Prisiekiu! — sušuko Petras — prisiekiu, kad aš nepažystu Jėzaus Nazareniečio!

Genavaitės širdis apsupko piktnum ir pasibaurėjimu. Šitas Petras, dėl netikėto silpnumo ar baimės, užsitraukė ant savęs likimą savo mokinio, užsigauna jo du sykį ir kreivai prisiegia. Šita negada josios akys buvo aršiausios, kokias tik žmogui gali būti: juo labiau dabar pagailo jai sunašus Marijos už jo išdavimą, atidavimą, apeidimą ir užsiginimą tų, kuriuos jis teip daug mylėjo.

Tokių būdų ji išaiškino sau skausmingą liudnumą, kokį ji matė ant jo veido. Toksai didelis protas kaip jo, negalėjo bijoti myrio, galėjo jis tik nusiminti akivaizdoje tokio nedėkingumo tų, kuriuos jis laikė brangiausiais draugais.

Vergė išėjo iš augštojo kunigo namų, kur buvo Petras atskalunas ir tuojau pasivijo kareivius vedančius Jėzų. Diena pradėjo austi, keletas elgėjų ir valkatų, miegojusių ant suolo, stovindami abisaliai durių namų, išbudo nuo trūkimo kareivių, vedusių Jėzų. Genavaitė ant karto atėjo viltis, kad šitie vargšai, sekiojusieji paskui jį visur, kurių vargšus jis teip karštai atjautė, pavadinis jį savo draugu, susizinos su savo draugais ir susirinks išvaduoti Jėzų; todėl ji tarė viename iš jų:

— Ar tu žinai, kad šitie kareiviai veda Nazareniečių jaunikaitį, draugą pavargusį ir nelaimingą? Jie nori jį užmušti; skubinkis jį apginti; išliuosukite jį; sukelkite žmones! Šitie Jeruzolimos kareiviai, gal, išbegios, bet Pontijaus Pilotas kareiviai yra stangesni: jie turi geras jėgas, storus šarvus ir gerai grūdintus kardus.

— Ką mes galime pradėti?

— Jus galite sukilti urmu; jus galite apsiginkluoti akminimis, lazdomis! — sušuko Genavaitė — ir galite bent numirti atlyginimui tam, kuris pasventė savo gyvastį jūsu labui!

Elgėta pakratė galvą ir atsakė vienam draugui besitariant prie jo:

— Tegul sau ir niekiausias gyvenimas būtų, mes visgi kabinamės prie jo; statyti gi mūsų skarmalus prieš šarvus romiškųjų kareivių, tai reiškia eiti ant matomo myrio.

— O vėl — tarė antras valkata — jei Jėzus Nazarenieškasis yra Messijumi, kaip daugelis kitų kad buvo pirma jo ir nežiniaus jų bus po jo, tai bus nelaimė, jeigu jį užmuš; bet Messijų nėkuomet netruksta Izraeliui.

— Ir jei jie jį nugalabins, — tarė Genavaitė — tai tik dėlto, kad jis jų mylėjo; dėlto, kad jis apgailavo jų širdis; dėlto, kad jis gėdino turčius už jų veidmainystę ir jų neturėjimą širdies tiems, kurie kenčia!

— Teisybė: jis vienval prianašavo mums karalystę Dievo ant žemės — atsakė valkata vėl, atsiguldama ant savo suolo, kaip ir jo draugas, idant pasikaltų ant spindulių rytinės saulės. — Bet tos gražios dienos jo žadėtos mums, neateina ir mes tiek pat esame suskurdę šiandien, kaip buvome vakar.

— Na, ir kas tau pasako, kad šitos gražios dienos, jo žadėtos, neateis rytoj? — kalbėjo Genavaitė; — ar pasėtas jėvas nereikalauja laiko sudyti, užaugti ir nuokinti? Skurdžiau, nerėgi ir nekantruoli, kokiu, iš tikro, esi, atminti, kad duoti numirti tam, kurį jus vadinate savo draugu, pirma negu jis užveis geras sėklas jo pasėtas teip daugelyje širdžių, tai vis tiek ką su kojomis išstiepti, vis tiek ką išnaikinti dar želmeniu esant gal labai puikų javą.

Valkatos abudu tylėjo purtydami galvas ir Genavaitė paliko juos, tarydama pati sau su dideliu nuliudimu:

— Ar gi aš visur sutiksiu tik nedėkingumą, užmirštį, išdavimą ir bailystę? O! tai ne kunas Jėzaus, ką bus nukryžiuotas, bet jo širdis.

— Teip, teip! myris Nazareniečiui! — šaukė žmonės, tarp kurių buvo Genavaitė. Ir šitas susirinkimas, pasididindantis kas sykį, šaukė su didesniu vis įjurtimu šituos baises žodžius:

— Myria Nazareniečiui!

— Vargšas! — tarė vergė pati sau. — Ar gali būti koks baisesnis likimas už likimą šito jauno žmogaus? Apleistas vargšų, kurių jis buvo draugu; neapkenčiamas turčių, kuriems jis skelbė, nusizeminimą ir mielaširdystę! Koks didelis kartumas turi būti jo širdyje!

Kareiviai, sekami minios, atėjo prie šios namus Pilotą.

Keli augšti kunigai, daktarai tiesų, senatoriai ir kiti farizėjai, tarp kurių buvo Kaifosius, Daktaras Boruchas ir bankierius Ainošius, prisidėjo prie kareivių ir įėjo pirmą jų. Vienas iš tų farizėjų sušuko:

— Viešpačiai, laikime pas Pontijų Pilotą, idant jis tuojau nusmerktų prakeiktą Nazarenietį myriui!

Kaifosius atsakė su dievotumu:

— Mano Viešpačiai, mes negalime iesti į stabmeldžio namus: tas susiteršimas neleistum valgyti velykų avinėlio šiandien.

— Ne! — atsakė daktaras Boruchas — mes negalime daryti tokios bedorybės.

— Girdėkite jus — tarė minia vienas iš žvalgų balsu pasigėrėjimo. — Ar jus girdite šventus žmones? Kokį guodojimą jie turi prisakymams mūsų švento tikėjimo! O! jie nėra tokiais, kaip tas nedorasis Nazarenietis, kuris dergia ir niekina šventčiausius daiktus, išdrįsdamas pasakyti, jog mes neprivalą užlaikyti šabo.

— O! jus nelabieji veidmainiai! — tarė Genavaitė pati sau — kaip gerai jūs Jėzus pažino! Kokią didelę tiesą jis turėjo jus numaskuoti. Jie dabar nežino ar eiti į namus stabmeldžio, kad nesuterštų sandalių; bet jie nesibijo sutersti savo dušios reikalaudami nuo šito stabmeldžio praliejimo kraujo teisingo žmogaus, vieno iš savo žemės žmonių. O! nelaimingas jaunikaiti Nazarenieškasis! Jie privers tave užmokėti savo gyvastį už tavo drąsą, parodytą užpuolant šituos turtinguosius sukdus.

Viršininkui milicijos įėjus ruman Pontijaus Pilotą, o kareiviams pasiliks lauke dabioti kalinį, Genavaitė pasilipo ant užpakalio vežimo, sustojusio šale minios ir stengėsi laikyti ant akių jauną Nazarenietį. Ji matė jį stovintį tarp kareivių su ilgais kaštoniniais plaukais, pudandais jam ant pečių, žiurintį vis ramiai ir maloningai su juoksmu atsidavimu ant savo lūpų. Jis žiūrėjo į sumišusių ir grumojančių gaują, su tulu pasigailėjimo skausmu, lyg kad galėdama pasijoti žmonių dėl jų apjokimo ir nedorumo.

Šmeizimai pylėsi ant jo iš visų pusių. Patys kareiviai elgėsi su juo teip biuraliai, kad mėlų apsaugala, kurį jis dėvėjo ant savo baltos tunikos, buvo beveik nuplėję jam nuo pečių. Jėzus šioms visoms piktadarysoms ir nedoram pasielgimui statė neatmainingą ramumą ir aut jo išlyskusio ir gražaus veido Genavaitė nematė nė mažiausios nekantrybės ar supykimo apsiereikiant. Staiga pasigirdo šitie žodžiai atskardomai minioje:

— O! štai jis ateina, Viešpatis Pontijus Pilotas!

— Ant galo jis ištars nusprendimą myrio šitam prakeiktam Nazareniečiui!

— Ant laimės, nepertoli nuo čia iki Golgotai, kur nudedama prasikaltėlius; mes galėsime eiti ir pamatyti jį kryžiuojant!

Teisybė, Genavaitė nežalio pamatė gubernatorių, Pontijų Pilotą, pasirodžiusį duryse savo namo; be abejonės, jis tik ką buvo atsikėlęs iš miego, nes buvo apsisiautęs ilgų rytinių rubų; jo plaukai ir barzda buvo sujausti; raudonos ir užkiutės akys, rodos, negalėjo žiūrėti į spindulius tekančios saulės; kelis kartus jis kaip tik sulaukė žiūvų ir rodos dideliai nenkentė, kad jį teip anksti prikalbė, tarė jį, gal, kaip visada, nusitęsusi vakarienių iki brėkstant. Taigi, kalbėdamas daktarą Boruchą šturkėsi į rūdus balsu, kaip žmogus norintis sutrumpinti kalbą, kuri yra jam nesmagi, tarė jam:

— Kame yra kaltė, už kurią kaltinate šitą jauną žmogų?

— Jei jis nebutų piktadėju, tai mes nebutume vedę jo pas tamiat!

Pontijus Pilotas, pykinamas trumpu atsakymu daktaro Borucho, kalbėjo nekantriai, sulaukydamas antrą žiūvų:

— Na, jeigu jis nusidėjo prieš tiesas, imkite, teiskite jį sulyg savo įstatymų.

Ir gubernatoriaus užsigrįžo nuo daktaro Borucho sutraukdamas pečiais, ir įėjo atgal savo namą.

Ant valandos Genavaitė manė, kad jaunas žmogus yra išgelbėtas, bet atsakymas Pontijaus Pilotą padarė didelį pasipiktinimą minioje.

— Tai vėl koki romėnai! — tarė balsas — jie tik nori išlaikyti subrzdymą mūsų vargingoj šalyj, idant jiems lengviau būtų jį valdyti!

— Šitas Pontijus Pilotas matomai stengiasi apginti jį prakeiktą Nazarenietį!

— Kaip man atrodo, tai Nazarenietis tikrai yra slapta veikėjęs romėnų! — pridūrė vienas žvalgų — jie naudojami iš šito maištiesko valkatos savo tamsiems mieriama!

— Nėra abejonės tame! — atkirto antras žvalgas — Nazarenietis yra pasidavęs romėnams!

Prie šito paskutinio nedorumo, kuris rodėsi skaudum Jėzui, Genavaitė pamatė jį vėl pakeliant akis į dangų širdį plėšančiu išvyzdžiu, kuomet minia šaukė:

— Teip, teip, jis yra išdavikas!

— Jis yra romiškas veikėjas!

— Myris išdavėjas, myris!

Daktaras Boruchas nenorėjo paleisti savo aukos. Jis ir keli kiti augštojo kunigo, matydami Pontijų Pilotą grynant vidun, nubėgo paskui jį ir išmėlė jį grynai, išsivedė jį laukan, prie didelio plojimo minios. Pontijus Pilotas, lyg kad priešingai pats sau, klausinėjo; su nekantrumu jis tarė daktarui Boruchui, rodydamas į Jėzų:

— Kame jus kaltinate šitą žmogų?

Daktaras tiesų atsakė garsiu balsu:

— Šitas žmogus veda žmones prie pasikaltėlio Judėjoje, pradėjęs nuo Galilėjos iki čia.

Prie šito apkaltnimo Genavaitė išgirdo vieną žvalgų sakant tylą savo draugui:

— Daktaras Boruchas yra gudri lapė: šituomi apkaltnimu suokalbyje jis privers gubernatorių, Nazarenietį pasmerkti.

Pontijui Pilotui pasisaukus Jėzų arčiau prie savęs, jie apsimainė keliais žodžiais; prie kožo atsakymo jauno Nazareniečio, vis ramesnis, nenusiminęs, Pontijus Pilotas vis daugiau, rodos, persitikirino apie jo nekaltybę ir tarė garsiai į augstuosius kunigus bei daktarus tiesų:

— Jus pristatėte man šitą žmogų vedančiu žmones prie pasikaltėlio; bet aš, išklauses jo po jusų akių, nerandu jame jokios kaltės, kurią jus jam prisikaltote. Aš nesprendžiu jį vertu myrio: todėl aš jį paleisiu nuplėkęs.

Ir Pontijus Pilotas, sulaukydamas žiūvų, davė ženklą vienam savo tarnų, kuris greitai atsiskyrė. Minia, nesiganėdindama nusprendimu Pontijaus Pilotą, iš pirmo marmėjo, paskui emė rugoti garsiai:

— Mes atvedėme Nazarenietį čion ne dėlto kad jį nuplakiti! — tarė vienas — tik dėlto, kad jį myriu nubausti!

— Teip, teip! — sušuko keli balsai — myris! myris jam!

Pontijus Pilotas neatsakė ant šitų marmėjimų ir šauksmų, tik sutraukė pečiais ir įėjo atgal naman.

— Jei gubernatorius yra persitikiręs apie nekaltybę jauno žmogaus — tarė Genavaitė pati sau — tai už ką jis jį nori plakti? Tai yra bailysta ir žiaurumas. Jis tikisi gal šituomi nusileidimu nuramdyti įjurtimą Jėzaus priešų. Bet, kaip jis apsigauja! Jis nuramdis juos tik mirčia šito teisaus žmogaus!

Nespejo Pontijus Pilotas prisakyti Jėzų nuplakti, kaip kareiviai suėmė jį, nuplėję nuo jo paskutinius sklypus jo apsiautalo, išvilko jį iš jo mārkonės tunikos ir vilnonės, kurias jie nuleido ant šikšninio diržo ir tokiu būdu apnuogino viršutinę dalį jo kūno; paskui jie priėjo jį prie vieno iš stulpų, puošiančių jėgos duris į namą romiškojo gubernatoriaus. Jėzus nedarė jokio pasipriešinimo, neparodė jokio išmetinėjimo, atkreipė savo dangišką veidą į minią ir žiūrėjo į ją liudnai, tartum negirdėdamas išniekinimų ir išbiuriojimų plustančių ant jo. Jie pasivertė atvesti miesto budelį, kad tas nuplaktų jį rykštėmis; taigi belaukiant atėjimo budelio, šukavimai nesiliovė, kurstomi farizėjų žvalgų.

Pontijus Pilotas tikisi mus užgandinti nuplakdinimu šito valkatos; be jis klysta! — tarė vienas.

Nusikalstinas dovanojimas romiškojo gubernatoriaus — pridėjo vienas žvalgų — labai gražiai parodo, kad čia yra susipratimas tarp jo ir Nazareniečio!

— El mano draugai, už ką jus rugojate? — užklauses kitas — Pontijus Pilotas daugiau mums duoda, negu mes prašome jo; mes reikalavome tik myrio Nazareniečio, o jis bus dar ir nuplaktas pirma mirimo. Garbė kiltas širdimui Pontijui Pilotui!

— Teip, teip! kadangi jis tikrai turi jį myriui nuspresti! mes priversime jį ant to!

— O! štai ir budelis! — šaukė keli balsai — štai budelis su savo pagelbininku!

Genavaitė pažino tuos pačius vyrus, kurie, trys dienos atgal, plakė ją botagu namuose jos pono. Ji negalėjo susilaikyti nuo asarų prie mislės, kad šitas jaunikaitis, kuris buvo pilnas meilės ir jautrumo, turės kentėti pažeminimo bausmę paliktą vergams.

Budeliai nešėsi po pažastę punda ilgų, miltlių, nykščio storumo, lazdinų atžalų. Abudu budeliai paėmė po vieną ir ant duoto Kaifosiaus ženklų, smarkų ir tankų smūgių pradėjo kristi ant pečių Nazareniečio. Vienai rykštėi lukus, budeliai emė kitą. Genavaitė, negalėdama žiūrėti į šitą žiaurią regyklą, nukreipė savo akis šalin, bet ji buvo priversta girdėti nuozmus pajaukimus minios, kurie sunni Marijos turėjo būti skaudesniais už pačią bausmę.

— Tu, kuris sakei: mylėkite viens kitą! tu, prakeiktas Nazarenietis! — šaukė vienas — žiūrėk, dabar, kaip tave myli!

— Tu, kuris sakei: dalykis savo dūona ir drabužiais su tuo, kuris jį neturi! garbingi budeliai pildo savo priderytę, jie tviskai dalinasi savo rykštėmis, laužydami jas ant tavo nugaros!

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Tu, kuris sakei, jog: lengviau yra kupranugarui perlusti per adatos ausį, negu turtingam iesti į karalystę dangaus! ar nemana, jog lengviau tau perlusti per adatos ausį, negu išvengti rykštės, kuria jie kaitina tavo nugarą?

— Teip, teip, jis yra išdavikas!

— Jis yra romiškas veikėjas!

— Myris išdavėjas, myris!

D

Recepteskrastyi stigras bet nepredjudi-
stai ir receptas talp parasytas kad vaistus gal-
ma gauti kiekvienoje geroje aptekioje su mažu
pinigais. Gaxe recepta, jai negorise patys el-
ti apteike susitelusio vaistus, tal paranesku
mau ar soti jai jesus kita Chigago pasapni-
sui prisiunsti. Ass nesuoziciu G. O. D. kas
laidvisti neu jos pinigais, arba parduoti jumi
vaistus, kuriojus neorista. Jega patomsy-
ma kame nors neteislingi, galis tal pagaryti
sistame pociame laikrasyje.

Ši pasara gal nebuz daugias garbinto
ladis, kadangi jai xizianciu, o pasina to re-
cepto kopti ir reikiama xizianciu xizianciu
tuojau. Šis pasaulitame ass galu atlikti be jo
kito jume kasty. Adresuokite:

C. Benton, P. H. box 656, Chicago, Ill.

00 Central Bank Bldg, Chicago.

su džiaugsmu pigelbesima, pasko-
dami tau daili purkinto pisin. Greitas
tikimas. Lengvos islygos. Ageriai
mokami dionai,

karala: Ularminke, Seredžoje ja Palnydžoje nuo 7 iki 8 val.
Nedėlioms: nuo 10 val. ryto iki 1 val. p.